

การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

THE DEVELOPMENT OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE IN SCHOOLS
UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION
IN KHET POM PRAB SATTRU PHAI

วิทยานิพนธ์

ของ

นายประสิทธิ์ ปรีดาศักดิ์

เสนอต่อสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วัน เดือน ปี 20 ค.ศ. 2547

พ.ศ. 2545

เลขทะเบียน 191008

ISBN 974-373-206-3

เลขเรียกหนังสือ

ลิขสิทธิ์เป็นของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

จัดทำโดย ประสิทธิ์ ปรีดาศักดิ์

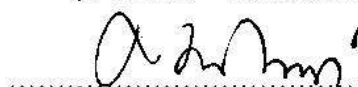
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

นายไพรัช	อรรถกามานนท์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณี	เหมทานนท์	กรรมการ
นายอุดมศักดิ์	นาดี	กรรมการ

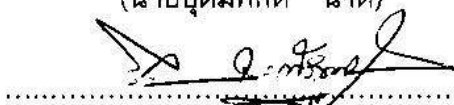
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

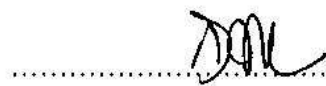
.....ประธานกรรมการ
(ดร.สายหยุด จำปาทอง)

.....กรรมการ
(นายไพรัช อรรถกามานนท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

.....กรรมการ
(นายอุดมศักดิ์ นาดี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิระ ประเสริฐศิลป์)

.....กรรมการและเลขานุการ
(ดร.สมกุล ถาวรกิจ)

คณะครุศาสตร์ อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์วัฒนา พิชราวณิช)

วันที่ 5 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือและให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจาก นายไพรัช อรรถกามานนท์, ผศ.มณี เหมทานนท์ และนายอุดมศักดิ์ นาคี ซึ่งเป็นประธานและกรรมการที่ปรึกษา รวมทั้ง ผศ.วีระ ประเสริฐศิลป์, ดร.สุนันทา เลานันทน์ และอาจารย์ทุกท่านของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ ความคิด และเสนอแนะ วิธีการวิจัย จนผู้วิจัยสามารถทำการวิจัยได้สำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ นางสาวประนอม เขี่ยมประยูร ผู้อำนวยการหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา, นางสาวมาลีวิมล รักบ้านเกิด ผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักงานการศึกษา และนางวรรณวิมล จริตธรรม ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดุสิตาราม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ที่ให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือในการตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ นายชาญชัย วามะศิริ ผู้อำนวยการเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย, นายสมบุญ ทองแท้ ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย, ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูทุกคน สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ประชุมกลุ่ม และให้ข้อมูลด้านเอกสารจนสามารถได้ข้อมูลครบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญ ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ บิดา - มารดา ครูอาจารย์ ทั้งที่ล่วงลับไปแล้ว และยังมีชีวิตอยู่ที่ได้อบรมสั่งสอนและให้กำลังใจ สนับสนุนการศึกษาให้สติ ปัญญาจนประสบความสำเร็จในขั้นนี้ ขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาคุณแด่ทุกท่าน

นายประสิทธิ์ ปรีดาศักดิ์

การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

THE DEVELOPMENT OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE IN SCHOOLS
UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION
IN KHET POM PRAB SATTRU PHAI

บทคัดย่อ

ของ

นายประสิทธิ์ ปรีดาศักดิ์

เสนอต่อสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

พ.ศ. 2545

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	
ผู้วิจัย	ประสิทธิ์ ปรีดาศักดิ์	
กรรมการควบคุม	นายไพรัช อรรถกมานนท์	ประธานกรรมการ
	ผศ. มณี เหมทานนท์	กรรมการ
	นายอุดมศักดิ์ นาคี	กรรมการ
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	
โปรแกรมวิชา	การบริหารการศึกษา	
สถานศึกษา	สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	
ปีที่พิมพ์	2545	

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ศึกษาสภาพการดำเนินการ ผลการดำเนินการปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และแนวทางปรับปรุง แก้ไข เพื่อพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โดยศึกษาจากกลุ่มประชากรทั้งหมด คือ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย จำนวน 55 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบ สอบถาม การประชุมกลุ่มและการสังเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คำร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาใช้ทฤษฎีวงจรคุณภาพ P D C A และร่วมคิดร่วมทำในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา สถานศึกษาให้ความสำคัญข้อมูลนักเรียนมากที่สุด สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานคร สถานศึกษาใช้วิธีการนิเทศภายในติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า อยู่ในขั้นพอใจถึง น่าพึงพอใจ โดยมีระดับผลการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 61 – 70

ด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบปัญหาและอุปสรรคหลักๆ 3 ประการ คือ ด้านบุคลากร การขาดแคลนงบประมาณ และขาดเครื่องมือ

อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน จากการวิจัยพบว่า เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายผู้บริหาร บ่อยครั้ง และบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะดีพอในการปฏิบัติงาน

ด้านแนวทางปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า 1) ด้านบุคลากร ควรจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ 2) ควรจัดสรรงบประมาณให้ตาม ความต้องการของโรงเรียนอย่างพอเพียงเพื่อจัดซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ 3) การจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษา ควรจัดเก็บข้อมูลไว้ในคอมพิวเตอร์ สามารถเรียกใช้งานได้ตลอดเวลา

THE DEVELOPMENT OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE IN SCHOOLS
UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION
IN KHET POM PRAB SATTRU PHAI

AN ABSTRACT
BY
MR. PRASIT PREEDASAK

Presented in partial fulfillment of the requirements
For the master of Education program in Educational Administration
At Rajabhat Institute Bansomdejchaopraya

2002

TITLE THE DEVELOPMENT OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE IN SCHOOLS
UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION
IN KHET POM PRAB SATTRU PHAI

AUTHOR Prasit Preedasak

ADVISORS Pairat Auttakamanon, chairman
Assistant Professor Manee Hemtanon, Co-advisor
Udomsak Nadee, Co-advisor

DEGREE Master of Education

PROGRAM Educational Administration

SCHOOL Rajabhat Institute Bansomdejchaopraya

YEAR 2002

ABSTARCT

The purposes of this research were to study the processes, the results, the problems, and obstacles regarding the internal quality assurance in educational agencies as well as to propose guidelines for improvement in an attempt to develop systematic internal quality assurance systems in educational agencies under the Bangkok Metropolitan Administration (BMA) in Khet Pom Prab Sattru Phai. The population under study included fifty – five teachers in schools under the BMA in Khet Pom Prab Sattru Phai. Rating scale questionnaires, group conference, and the synthesis of the relevant documents were utilized to collect data which, in turn, were analyzed using percentage and content analysis.

The research findings indings that the P D C A quality assurance cycles, together with participatory framework and synergetic approach were employed in schools. As for the management of information system in schools, the schools placed the most emphasis on student data. Additionally, the schools designated the standards in compliance with the standards set by the BMA. Besides, internal

school supervision was used to follow up, inspect and assess the educational quality.

With regard to the outcomes of internal quality assurance, the performances were rated ranging from moderate level to satisfactory level. Level of self – assessment was reported ranging approximately from 61 to 70 percent.

With respect to the problems and the obstacles, three major areas were found; namely, personnel problem, lack of sufficient funds and lack of tools and equipment. In this regard, it was found that the administrators were frequently transferred while the operating personnel lacked relevant knowledge, understanding as well as skills.

The proposed guidelines to be implemented to assure effective internal quality assurance in schools were as follows :

1. The operational seminar on internal quality assurance should be systematically held for operating personnel.
2. Sufficient funds should be allocated to schools to ensure proper implementation.
3. The relevant educational data should be kept on computer which could be timely retrieved at all time.

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน.....	18
2 การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.....	21
3 แสดงปฏิทินปฏิบัติงานระหว่างเดือนมีนาคม – ตุลาคม 2544.....	39
4 แสดงการตรวจสอบทบทวน การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ปีการศึกษา..	40
5 แสดงจำนวนบุคลากรและนักเรียนของโรงเรียนต่างๆ.....	41
6 แสดงจำนวนข้าราชการครูของสถานศึกษาต่างๆ ตามสายงาน.....	51
7 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและระยะเวลาในการ ดำรงตำแหน่ง.....	52
8 หลักการหรือทฤษฎีในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	57
9 แนวคิดที่ใช้ประกอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา...	57
10 การมอบหมายหน้าที่ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา.....	58
11 วิธีการมอบหมายหน้าที่ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา.....	58
12 วิธีเสริมสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา.....	59
13 ขั้นตอนในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา.....	59
14 การเก็บข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา.....	60
15 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	60
16 วิธีปฏิบัติงานตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษา.....	61
17 ขั้นตอนในการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน.....	61
18 ผู้มีหน้าที่จัดทำธรรมนูญโรงเรียน.....	62
19 การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี) ของสถานศึกษา.....	62
20 วิธีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา.....	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
21 การพัฒนาการศึกษาเพื่อเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	63
22 วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	64
23 การกำหนดขั้นตอนในกระบวนการประเมินตนเอง.....	64
24 การสร้างเครื่องมือในการประเมินตนเอง.....	65
25 ผู้รับผิดชอบการประเมินตนเองและสรุปรายงาน.....	65
26 ผู้รับผิดชอบวิเคราะห์ผลสรุป.....	65
27 วิธีการนำผลจากการวิเคราะห์ผลสรุปการประเมินตนเองมาพัฒนาคุณภาพ การศึกษา.....	66
28 วิธีการ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	66
29 การเตรียมการเพื่อรองรับการตรวจสอบ ทบทวน จากเขต กลุ่มเขต และสำนักงานการศึกษา.....	67
30 การกำหนดหัวข้อในการจัดทำรายงานประจำปี.....	67
31 ผู้จัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา.....	68
32 วิธีเตรียมการรองรับการประเมิน และรับรองคุณภาพการศึกษา.....	68
33 ความพร้อมของบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา.....	69
34 ผลการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา.....	70
35 จำนวนมาตรฐานการศึกษาและจำนวนตัวบ่งชี้ที่สถานศึกษาดำเนินการมาแล้ว...	70
36 จำนวนร้อยละของมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ที่ผ่านการประเมินตนเอง.....	71
37 ระดับความพึงพอใจมาตรฐานด้านผู้เรียนที่สถานศึกษากำหนด.....	71
38 ระดับความพึงพอใจมาตรฐานด้านกระบวนการที่สถานศึกษากำหนด.....	72
39 ระดับความพึงพอใจมาตรฐานด้านปัจจัยที่สถานศึกษากำหนด.....	72
40 ระดับความพึงพอใจของมาตรฐานด้านผู้เรียนจากการประเมินตนเอง.....	73
41 ระดับความพึงพอใจของมาตรฐานด้านกระบวนการจากการประเมินตนเอง.....	73
42 ระดับความพึงพอใจของมาตรฐานด้านปัจจัยจากการประเมินตนเอง.....	73
43 ผลการจัดทำธรรมนูญโรงเรียนในสถานศึกษา.....	74
44 ผลการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี).....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
45	ผลการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี.....	75
46	ผลการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษา.....	75
47	ผลการประเมินตนเองในสถานศึกษา.....	76
48	ผลการสรุปรายงานและวิเคราะห์ผลสรุปการประเมินตนเอง.....	76
49	ผลการประเมินตามแผนงาน โครงการปรับปรุงพัฒนามาตรฐานการศึกษา.....	76
50	ผลการตรวจสอบ ทบทวน จากเขต กลุ่มเขต และสำนักงานการศึกษา.....	77
51	ผลจากการนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข.....	77
52	ผลการจัดทำรายงานประจำปี.....	78
53	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	78
54	ปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนการควบคุมคุณภาพการศึกษา.....	79
55	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามแนวคิดการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา.....	79
56	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของบุคลากร.....	80
57	ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ.....	80
58	ข้อมูลพื้นฐานที่สถานศึกษาขาดในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ.....	81
59	ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำมาตรฐานการศึกษา.....	81
60	ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน.....	82
61	ปัญหาและอุปสรรคสำหรับการทำงานของคณะกรรมการจัดทำธรรมนูญ โรงเรียน.....	82
62	ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผน จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี) และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี.....	83
63	ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ตามแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี) และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี.....	83
64	ปัญหาและอุปสรรคในการประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปี.....	84
65	ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน.....	84
66	ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
67 ปัญหาและอุปสรรคในการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา...	85
68 ขั้นตอนที่มีปัญหาและอุปสรรคในการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา.....	86
69 ปัญหาและอุปสรรคในการตรวจสอบ ทบทวน จากเขต กลุ่มเขต และสำนักงานการศึกษา.....	86
70 ปัญหาและอุปสรรคในการนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข.....	87
71 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานประจำปี.....	87
72 ปัญหาและอุปสรรคในการรองรับการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา.....	88
73 วิธีที่จะเสริมสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	89
74 วิธีการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานต้นสังกัดให้สถานศึกษา เพื่อดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	89
75 เรื่องที่ควรจะพัฒนาในกระบวนการบริหารจัดการให้สถานศึกษา.....	90
76 การดำเนินการระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา.....	90
77 วิธีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา.....	91
78 วิธีการกำหนดจำนวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	91
79 วิธีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ของสถานศึกษา.....	92
80 เรื่องที่บุคลากรควรได้รับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน.....	92
81 วิธีการที่จะทำให้ธรรมนูญโรงเรียนสมบูรณ์.....	93
82 ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่บุคลากรควรได้รับในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี) และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี.....	93
83 เรื่องที่ควรได้รับการพัฒนาเพื่อให้การปฏิบัติตามแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี) และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีประสบความสำเร็จ.....	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
84 การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี) และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี ผู้ประเมินควรได้รับการพัฒนาในด้านใด.....	94
85 เรื่องที่บุคลากรควรได้รับการพัฒนา ซึ่งจะทำให้การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ.....	95
86 วิธีการที่จะพัฒนาให้บุคลากรภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์อันดี ต่อกัน ในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	95
87 เรื่องที่บุคลากรในสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาในการประเมินตนเอง.....	96
88 เรื่องที่ควรได้รับการปรับปรุงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	96
89 เรื่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขในการตรวจสอบ ทบทวน จากเขต กลุ่มเขต และสำนักงานการศึกษา.....	97
90 การดำเนินการเพื่อทำให้การนำข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบ ทบทวน ไปปรับปรุง แก้ไขได้จริง.....	97
91 เรื่องที่บุคลากรในสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาในการจัดทำรายงานประจำปี..	98
92 เรื่องที่ควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาในการเตรียมการเพื่อรองรับการประเมิน..	98
93 การควบคุมคุณภาพการศึกษา.....	107
94 การสังเคราะห์เอกสารขั้นตอนการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพ การศึกษา.....	109
95 การสังเคราะห์เอกสารขั้นตอน การเตรียมการรองรับการประเมินและรับรอง คุณภาพการศึกษา.....	119

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 หลักการบริหารแบบวงจรคุณภาพ PDCA.....	12
2 แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน.....	13
3 กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา.....	15

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้วิถีชีวิตมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมาย จนกลายเป็นยุคโลกไร้พรมแดน การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ทำให้สังคมไทยได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้การปรับตัวให้ทันกับสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก จากสภาพการณ์และกระแสการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคโลกาภิวัตน์ เป็นสัญญาณเตือนให้รีบเร่งปฏิรูปการศึกษา เพื่อเตรียมการให้เกิดปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว คือคุณภาพของคน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคน ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีจิตคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 1) อันจะทำให้สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันมีการวิพากษ์วิจารณ์และเรียกร้องอย่างกว้างขวางและถามหาคุณภาพการศึกษา เช่น ผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละระดับ มีความรู้ความสามารถได้มาตรฐานมากน้อยเพียงใด สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนให้สนองต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน หรือไม่อย่างไร สถานศึกษาบางแห่งมีคุณภาพมาตรฐานมากน้อยเพียงใด การจัดการศึกษาสนองตามสภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้หรือไม่ เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าเสียงเรียกร้องส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาทั้งสิ้น (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร 2543 : 2)

อย่างไรก็ตามในระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มีความเพียรพยายามในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยมาตลอด แต่การพัฒนาเหล่านั้นยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เช่น จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษา ของกรมวิชาการ ปี 2540 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของวิชาต่างๆ ส่วนใหญ่ มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 50 เป็นต้นว่า คะแนนเฉลี่ยในวิชาคณิตศาสตร์และฟิสิกส์ของนักเรียนชั้น ม.6 มีค่าไม่ถึงร้อยละ 30 แสดงให้เห็นว่านักเรียนทำข้อสอบได้ไม่ถึง 1 ใน 3

ของข้อสอบทั้งหมด นอกจากนี้ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนเองก็ยังมีอีกมาก เช่น ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียน รวมทั้งทักษะการคิดวิเคราะห์ และอื่นๆ ที่จำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวเด็กอีกมากมาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 2) จากสภาพปัญหาการศึกษาของชาติดังกล่าว ได้มีแนวความคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้วยซ้ำไป (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร 2543 : 4)

เพื่อให้การจัดการศึกษาของไทยมีมาตรฐาน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงมีบทบัญญัติไว้ในมาตรา 81 “กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม” (ราชกิจจานุเบกษา 2540 : 29) อันเป็นที่มาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งถือได้ว่าเป็นกฎหมายฉบับแรกของประเทศไทยที่กำหนดการจัดการศึกษาของชาติไว้ ที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการศึกษาใช้เป็น “มาตรการ” หรือ “เครื่องมือ” ในการดำเนินงานด้านการศึกษา โดยเฉพาะในเรื่องมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ได้ถูกกำหนดไว้ในสาระบัญญัติ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ในมาตรา 47 และมาตรา 48 กล่าวคือ

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และ

ระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2543 : 50)

มาตรา 48 ให้นำหน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเพื่อนำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2543 : 51)

กรุงเทพมหานครในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองหลวงของประเทศ จึงมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้วย กรุงเทพมหานครจึงได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการประกัน

คุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการคือ

1. เพื่อพัฒนาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

2. เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีความมั่นใจว่าโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนที่จบการศึกษา มีคุณธรรม เป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม

3. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและองค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

สำหรับแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานครมีหน่วยงาน 3 ระดับ ที่รับผิดชอบดำเนินการคือ

1. สำนักงานการศึกษา
2. สำนักงานเขต / กลุ่มสำนักงานเขต
3. โรงเรียน

หน่วยงานทั้ง 3 ระดับ จะดำเนินการตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control)
2. การตรวจสอบทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality Audit and Intervention)
3. การเตรียมการเพื่อรองรับการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation)

ทั้งนี้ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร มีเป้าหมาย ดังนี้

1. ในปีการศึกษา 2543 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครอย่างมีระบบ มีการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาภายในด้วยระบบการประเมินตนเอง และจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของโรงเรียน

2. ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้รับการตรวจสอบ ทบทวน สนับสนุน ปรับปรุงคุณภาพภายใน โดยสำนักงานเขต กลุ่มสำนักงานเขตและกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนสามารถจัดทำรายงานประจำปี

3. ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 - 2548 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีความพร้อมในการรอรับการประเมินคุณภาพภายนอก และผลการประเมินได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาเพราะเป็นการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาว่า สถานศึกษาได้จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตอบสนองแนวนโยบายแห่งรัฐ กรุงเทพมหานครตามความต้องการของสังคม ชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากนักน้อยเพียงใด มีหลักประกันความพึงพอใจหรือมั่นใจ ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาต่อผู้เกี่ยวข้องหรือไม่อย่างไร ประกอบกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นเรื่องใหม่สำหรับสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการ คือ ให้สถานศึกษาเริ่มดำเนินการตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 เป็นต้นไป และผลจากการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษามีสภาพปัญหาหลายประการ คือ

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนา ระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2543 พบว่า จากสถานศึกษา 63 แห่ง มีสถานศึกษามากกว่าครึ่งหนึ่ง ไม่มีการประเมินผลภายในซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษายังไม่นำเอาการประเมินผลภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ

2. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จัดให้มีการประชุมกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนแกนนำการประกันคุณภาพการศึกษา 71 โรงเรียน เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2544 ณ โรงเรียนวัดดอกไม้ เขตยานนาวา พบว่าการประกันคุณภาพการศึกษามีปัญหาที่สำคัญ 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารมีความวิตกกังวล มีความสับสนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน และระยะเวลาดำเนินการจำกัดไม่เพียงพอ

ผู้วิจัยในฐานะดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา ศึกษาธิการเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ ดูแล การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ในระดับสำนักงานเขต จึงมีหน้าที่ในการรับผิดชอบและผลักดัน ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในสำนักงานเขต ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กรุงเทพมหานครกำหนด จึงมีความสนใจและต้องการที่จะทำการศึกษาวิจัยว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีผลการดำเนินการเป็นอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร เพื่อกำหนดแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่ายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. ศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. ศึกษาผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. แนวทาง ปรับปรุง แก้ไข เพื่อพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ประโยชน์ของการวิจัย

1. นำข้อค้นพบจากการวิจัย ไปกำหนดปรับปรุงแก้ไขพัฒนา การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย และกรุงเทพมหานคร
2. ให้หน่วยงานที่สนใจนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปปรับใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และของสำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย แผน 3 ปี พ.ศ. 2545 – 2547

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นข้าราชการครูกรุงเทพมหานครทั้งข้าราชการครู กรุงเทพมหานครสายนบริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูกรุงเทพมหานครสายนปฏิบัติการสอน ในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ที่ปฏิบัติงานปีการศึกษา 2544 ทั้ง 4 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้นประมาณ 55 คน

ตัวแปรที่จะศึกษา

ผู้วิจัยศึกษากระบวนการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ที่สถานศึกษาได้ดำเนินการในปีการศึกษา 2544 โดยศึกษาจากตัวแปร ดังต่อไปนี้

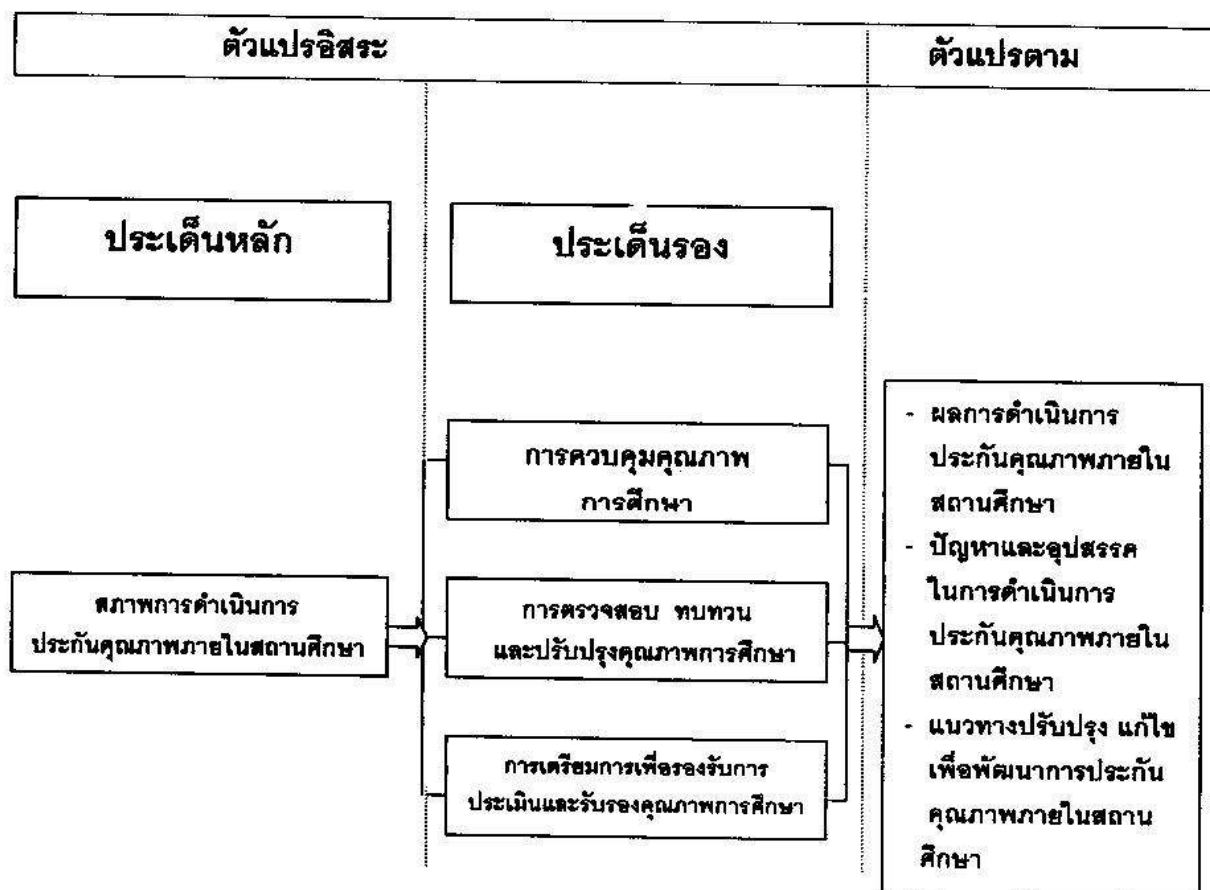
1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้ง 3 กระบวนการ คือ
 - 1.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา
 - 1.2 การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
 - 1.3 การเตรียมการเพื่อรองรับการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา
2. ผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. แนวทางปรับปรุง แก้ไข เพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนา หมายถึง การปรับปรุง แก้ไข ปัญหาและอุปสรรค ของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นจนได้มาตรฐานตามที่กำหนด
2. การประกันคุณภาพ หมายถึง กระบวนการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม
3. การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินตนเอง การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนจากภายใน โดยบุคลากรของโรงเรียน สำนักงานเขต กลุ่มสำนักงานเขต และสำนักการศึกษา
4. การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินผล การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือคณะบุคคล บุคคล หรือหน่วยงานภายนอก ที่สำนักงานดังกล่าว รับรองเพื่อรับรองคุณภาพการจัดการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
5. ปีการศึกษา หมายถึง รอบปีในการปฏิบัติงานของโรงเรียน เริ่มตั้งแต่ วันที่ 1 เดือน พฤษภาคม จนถึงวันที่ 31 เดือนมีนาคม ของปีถัดไป
6. สำนักงานเขต หมายถึง หน่วยงานองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดกรุงเทพมหานคร มีฐานะเท่าเทียมของการปกครองส่วนภูมิภาค และเทศบาลของการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยทั่วไปรวมกันอยู่ในสำนักงานเขต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ศึกษาจากตัวแปร ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความหมาย สภาพปัจจุบัน และความสำคัญจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. แนวคิด และหลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา
3. ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
5. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมาย สภาพปัจจุบันและความสำคัญจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ได้มีผู้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

สำนักการศึกษา (2543 : 10) ได้ระบุความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การประเมินตนเอง และการ ติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนจากภายในโดยบุคลากรของโรงเรียน สำนักงานเขต กลุ่มสำนักงานเขต และกรุงเทพมหานคร

สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (2543 : ก) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องทำอยู่แล้ว การประกันคุณภาพจึงไม่ใช่เรื่องใหม่ หรือเป็นเรื่องแปลกแยกไปจากงานปกติ และไม่ใช่การประเมินเพื่อประเมิน ไม่เน้นการสร้างเอกสารแบบวัดผล หรือแบบประเมินเป็นจำนวนมาก แต่เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ สุวิมล ว่องวานิช (2543 : 51) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลภายใน (Internal Evaluation) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ว่า การประเมินผลภายใน คือ กระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงาน หรือผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลช่วยในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของตนเอง (Self Evaluation) และควรทำเป็นกิจกรรมหนึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ลักษณะที่สำคัญของการประเมินผลภายในของสถานศึกษา คือ สถานศึกษาประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเอง และพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบจากการประเมินภายนอกด้วย

กล่าวโดยสรุป การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการบริหารจัดการอย่างหนึ่งของโรงเรียน เพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา โดยจะต้องดำเนินการต่อเนื่องที่กระทำโดยบุคลากรภายในโรงเรียนหรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือสารสนเทศ เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนามาตรฐานและคุณภาพการศึกษา และพร้อมที่จะรับการตรวจสอบประเมินจากภายนอก

2. สภาพปัจจุบันของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ของประเทศไทยเพิ่งจะมีประกาศใช้เป็นครั้งแรก พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มีสาระสรุปได้ว่า สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายใน หรือการประเมินตนเองทุกปี โดยดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารตามปกติ และต้องเปิดเผยการดำเนินงานของตนเองต่อสาธารณชน และพร้อมจะถูกรับตรวจสอบจากคณะกรรมการประเมินผลภายนอกทุก 5 ปี ทั้งนี้บุคลากรภายในสถานศึกษาตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการประเมิน และทำการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งเป็นสิ่งใหม่สำหรับสถานศึกษาในการดำเนินงานระยะแรกๆ แต่ในปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ เริ่มมีความเข้าใจและมีความตื่นตัวที่จะดำเนินการประกันคุณภาพภายในมากขึ้น หน่วยงานในส่วนกลาง หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่กำกับดูแลในพื้นที่หลายแห่ง ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เช่น จัดทำโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จัดทำคู่มือพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้ นอกจากนี้ได้จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน อย่างไรก็ตามจากการสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาในช่วงปลายปี พ.ศ. 2541 โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลภายในสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สรุปได้ดังนี้

2.1 จากสถานศึกษา จำนวน 65 แห่ง มีสถานศึกษามากกว่าครึ่งหนึ่งไม่มีการประเมินผลภายใน และไม่ได้ใช้ระบบการประเมินผลภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา สำหรับสถานศึกษาที่ทำการประเมินผลภายในนั้น ส่วนใหญ่ประเมินผลตามมาตรฐานด้านปัจจัยมากกว่ามาตรฐานด้านกระบวนการและด้านผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนมีการประเมินน้อยมาก

2.2 ด้านความพร้อมของบุคลากร บุคลากรมีทัศนคติและแรงจูงใจในการประเมินผลภายในอยู่ในระดับสูง จากการวิจัยดังกล่าวพบว่า ครู อาจารย์ มากกว่าร้อยละ 95 ยินดีและเต็มใจที่จะเรียนรู้และดำเนินการในเรื่องนี้ และมีครูอาจารย์ประมาณร้อยละ 31 ที่รู้สึกกังวลในการทำงาน ด้านความรู้และทักษะในการประเมินมีเพียงร้อยละ 53 ที่ผ่านการอบรมด้านการประเมิน ร้อยละ 21 คิดว่าสามารถทำการประเมินได้ ร้อยละ 11 คิดว่าสามารถสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ ร้อยละ 17 คิดว่ามีความรู้เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล และ ร้อยละ 32 สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้

จากข้อมูลผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในสภาพปัจจุบันสถานศึกษายังมีความต้องการได้รับการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอีกมาก

3. ความสำคัญจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ความสำคัญจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้ถูกกำหนดไว้ในสารบบัญญัติ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

หมวดที่ 6 มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

จากความสำคัญจำเป็นในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามสารบบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว สถานศึกษาควรดำเนินการให้ครอบคลุมหลักการตามแนวทางดังนี้

3.1 สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี โดยควรเริ่มดำเนินการตั้งแต่มีการศึกษา 2543

3.2 ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษาและต้องดำเนินการต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3.3 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกชั้นตอน ต้องเน้นการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่ม ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งบุคลากรในโรงเรียน ในชุมชนและหน่วยงานต้นสังกัด

3.4 สถานศึกษาต้องจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ทุกปี โดยแสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แนวทางปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีต่อไป เสนอหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สาธารณชน และเปิดเผยไว้ที่สถานศึกษา

แนวคิด และหลักการประกันคุณภาพ

1. แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้รับความนิยมแพร่หลายผ่านการพัฒนาจนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ที่สถาบันส่งเสริมการ ประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาตินำออกมาเผยแพร่ มีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนคือ

1.1 การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

1.2 การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

1.3 การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งยังเป็นการประเมินภายในเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่สถานศึกษา

2. แนวคิด ตามหลักการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษา

มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษา คือ วรภัทร์ ภูเจริญ (2543 : 18) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การทำงานที่เป็นระบบ คือ การทำงานที่เป็นแบบวงจร P D C A และมีการเขียนการทำงานนั้นเป็นลายลักษณ์อักษร มีหลักฐานการทำงานให้ตรวจสอบได้ เป็นวงจรการทำงานที่ค้นพบโดย Edward Demming วงจร P D C A ถือว่าเป็นระบบบริหารงานที่มีคุณภาพ ที่ใช้กันแพร่หลายระบบหนึ่ง ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

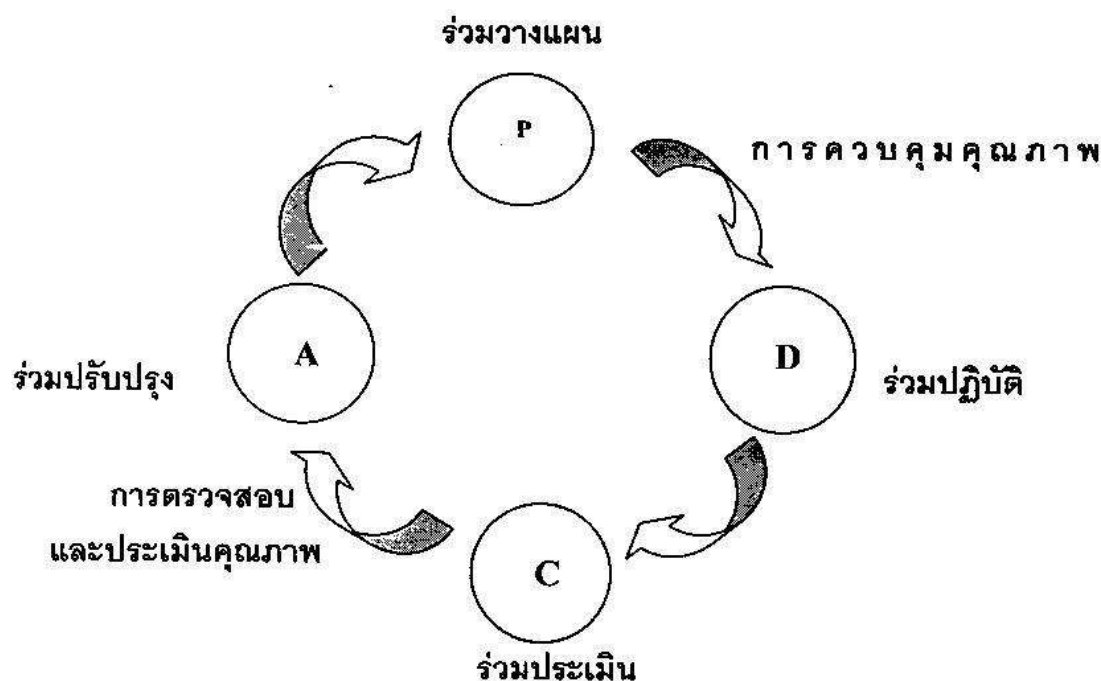
2.1 ขั้นตอนการวางแผน (Plan) หรือ P

2.2 ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน (Do) หรือ D

2.3 ขั้นตอนการตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) หรือ C

2.4 ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข (Action) หรือ A

กระบวนการทำงานตามวงจรนี้ จะมีการตรวจสอบควบคู่ไปกับการทำงานทำให้เกิดการปรับปรุงการทำงานตลอดเวลา เป็นการทำงานที่ต่อเนื่อง

แผนภูมิที่ 1 หลักการบริหารแบบวงจร P D C A

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 :10

จากแผนภาพดังกล่าว การควบคุมคุณภาพ และการตรวจสอบคุณภาพคือ กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพ ตามหลักการบริหารนั่นเอง โดยการควบคุมคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผน และดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบ เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา เมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้ว หน่วยงานต้นสังกัดจะเข้ามาช่วยตรวจสอบ ทบทวน เพื่อสร้างความมั่นใจอีกชั้นหนึ่ง

3. แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนไว้ 5 ประการ คือ

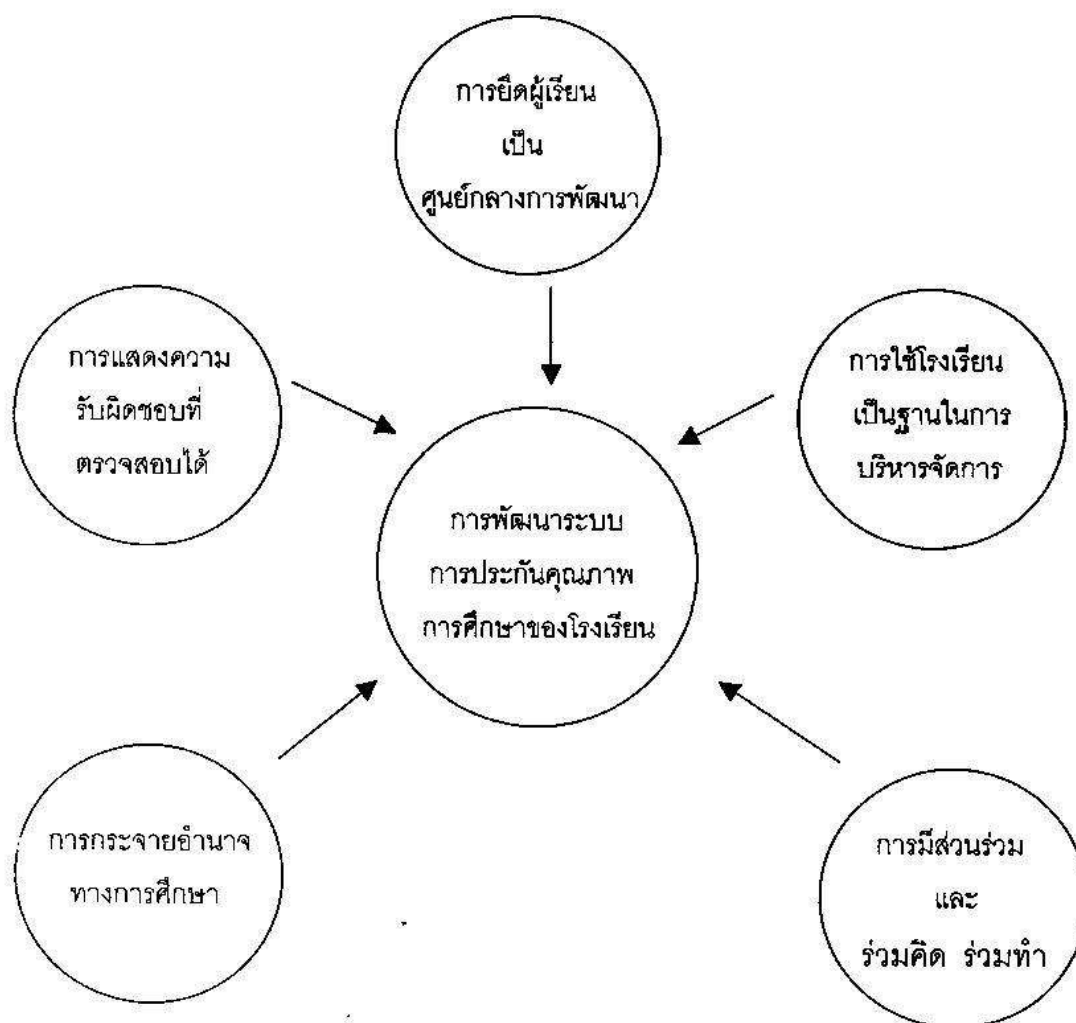
3.1 การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา

3.2 การใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการ

3.3 การมีส่วนร่วม และร่วมคิด ร่วมทำ

3.4 การกระจายอำนาจทางการศึกษา

3.5 การแสดงความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้

แผนภูมิที่ 2 แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ที่มา : สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร 2543 : 11

4. หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้กำหนดหลักการของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ 5 ประการ คือ

4.1 การสร้างความมั่นใจ ความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษาที่ได้มาตรฐานให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

4.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษาระหว่างผู้ให้และผู้รับ คือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน บุคลากรในพื้นที่ และองค์กรต่าง ๆ

4.3 การดำเนินงานในโรงเรียน เน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับ ทุกขั้นตอนที่เป็นระบบ มีมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดชัดเจน

4.4 การดำเนินงานสามารถตรวจสอบ ติดตาม ปรับปรุง ประเมินผลอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

4.5 การจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน

5. หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

แนวคิดในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ 3 ประการคือ

5.1 จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

5.2 การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา มิใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบ ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีความโปร่งใส และจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

5.3 การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดัน ให้สถานศึกษามีคุณภาพเพื่อให้ ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

ขั้นตอนในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

แผนภูมิที่ 3 กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา : สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร 2543 : 14

1.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control) หมายถึง กระบวนการพัฒนา หรือ แนวดำเนินการเพื่อเข้าสู่คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย

1.1.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษา (Educational Standards) ดำเนินการกำหนด มาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษากลาง เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ทั้งด้านผลผลิต (Output) กระบวนการ (Process) และปัจจัย (Input) โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา รวมทั้งแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้ในธรรมนูญโรงเรียน

1.1.2 การพัฒนาสู่มาตรฐานการศึกษา เป็นการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยผู้เกี่ยวข้องทุกระดับมุ่งเน้นระบบและกลไกการปฏิบัติงานตามแผนติดตาม กำกับ การดำเนินงานอย่างจริงจังต่อเนื่องและปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น โดยพัฒนา ส่งเสริมและ สนับสนุนทุกองค์ประกอบทางการศึกษาที่มีผลต่อคุณภาพ ดังนี้

1.1.2.1 การพัฒนาบุคลากรเพื่อเข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพ ได้แก่ ครู ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ

1.1.2.2 การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ

1.1.2.3 การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน

1.1.2.4 การสนับสนุนปัจจัยที่ เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น ระบบข้อมูลสารสนเทศงบประมาณ อาคารสถานที่ นวัตกรรม เทคโนโลยี เป็นต้น

1.2 การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality Audit and Intervention) เป็นกลไกของกระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงช่วยเหลือ สนับสนุน เฝ้าระวัง และพัฒนาการจัดการศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด มุ่งสู่มาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย การ ดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นการดำเนินงานเพื่อ ประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาโดยให้ทุกโรงเรียนทำการประเมินตนเองทั้งระบบ (School Self Assessment) เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและ ต่อเนื่อง จัดทำรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

1.2.2 การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต เป็นการดำเนินงานในการส่งเสริม กำกับดูแล สนับสนุน ตลอดจนการใช้มาตรการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต เพื่อตรวจสอบ ควบคุมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต รวมทั้งจัดทำรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของโรงเรียนในสังกัดเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และสาธารณชน

1.2.3 การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยสำนักการศึกษาซึ่งได้รับมอบหมายจากกรุงเทพมหานคร เป็นการดำเนินงานเพื่อใช้มาตรการต่างๆ ในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล ตลอดจนส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของกรุงเทพมหานคร

1.3 การประเมิน และรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation) เป็นกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อประเมินว่าโรงเรียน ได้จัดการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยทุกโรงเรียนจะต้องเฝ้าระวังรักษาคุณภาพการศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินจากภายนอกอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามหลักการบริหารแบบวงจร P D C A ไว้ 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมการ การดำเนินการ และการรายงาน ดังนี้

ตารางที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

การเตรียมการ	การดำเนินการ	การรายงาน
1. เตรียมความพร้อมของบุคลากร - สร้างความตระหนัก - พัฒนาความรู้และทักษะ 2. แต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ	1. วางแผนการปฏิบัติงาน (P) - กำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา 2. จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย - กำหนดแนวทางการดำเนินงาน - กำหนดระยะเวลา - กำหนดงบประมาณ - กำหนดผู้รับผิดชอบ 3. ดำเนินการตามแผน (D) - ส่งเสริม สนับสนุน - จัดตั้งอำนวยการความสะดวกสนับสนุนทรัพยากร - กำกับ ติดตาม - ให้การนิเทศ 4. ตรวจสอบประเมินผล (C) - วางกรอบการประเมิน - จัดทำหรือจัดทำเครื่องมือ - เก็บข้อมูล - วิเคราะห์ข้อมูล - แปลความหมาย - ตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน 5. นำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน(A) - ปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร - วางแผนในระยะต่อไป - จัดทำข้อมูลสารสนเทศ	จัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี - รวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมิน - วิเคราะห์ตามมาตรฐาน - เขียนรายงาน

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 13

แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

1. กรุงเทพมหานครในฐานะที่เป็นองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นเมืองหลวงของประเทศ ได้มีการดำเนินงานหลาย ๆ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เช่น

1.1 การกำหนดมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีพ.ศ. 2539

1.2 การดำเนินการตามโครงการส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนในโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2540

1.3 จัดทำเอกสารประกอบการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด

กรุงเทพมหานคร พร้อมจัดประชุมชี้แจงผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่

1.3.1 มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.3.2 คู่มือการประกันมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.3.3 คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน

1.3.4 แนวทางการส่งเสริมให้โรงเรียนมีมาตรฐานประกันคุณภาพได้

1.3.5 แนวทางปฏิบัติการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

กรุงเทพมหานคร

1.3.6 สารานุกรมเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาและการประเมินผล

1.3.7 การพัฒนาศักยภาพผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน

1.4 การกำหนดวิสัยทัศน์การศึกษาของกรุงเทพมหานคร "การศึกษากรุงเทพมหานคร มีมาตรฐาน ทันสมัย ดำรงความเป็นไทย ในความเป็นสากล" ในปี 2540 และกำหนดให้ปี 2542 เป็นปีแห่งมาตรฐานการศึกษา ซึ่งมีพันธสัญญาสู่ความเป็นเลิศ ได้แก่ บริหารอย่างมีวิสัยทัศน์ปฏิบัติ มุ่งสู่มาตรฐาน พัฒนาคณาจากผลนิเทศงาน ให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียน ส่วนปี 2543 - 2544 ได้กำหนดวิสัยทัศน์การศึกษากรุงเทพมหานครใหม่ คือ SMILE SCHOOL หรือ "โรงเรียนแห่งความพึงพอใจ ศูนย์การเรียนรู้เพื่ออนาคตของเมือง"

1.5 อบรมตามโครงการ เสริมสร้างยุทธศาสตร์ ทางการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา

1.6 อบรมครูทุกคน เพื่อเตรียมการรองรับการปฏิรูปการศึกษา

1.7 การทดลองประเมินมาตรฐานโรงเรียน ในปีการศึกษา 2541 จำนวน 100 โรงเรียน และในปีการศึกษา 2542 ได้ดำเนินการประเมินมาตรฐานของโรงเรียนส่วนที่เหลือจำนวน 330 โรงเรียน พร้อมติดตามความก้าวหน้าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ 100 โรงเรียนแรก

1.8 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนทุกปีการศึกษาโดยในปีการศึกษา 2541 ใช้แบบวัดคุณภาพผู้เรียนระดับประเทศจากกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนปีอื่นๆ ใช้แบบวัดคุณภาพระดับกรุงเทพมหานครจากสำนักงานการศึกษา

1.9 สนับสนุนดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยจัดสรรงบประมาณให้ตามรายหัวของนักเรียน ซึ่งในปีงบประมาณ 2541 และ 2542 จัดให้ตามอัตราหัวละ 200 บาท แต่ถ้ามีนักเรียนต่ำกว่า 250 คน จัดสรรให้ขั้นต่ำโรงเรียนละ 50,000 บาท และในปีงบประมาณ 2543 จัดให้ตามอัตราหัวละ 400 บาท แต่ถ้ามีนักเรียนต่ำกว่า 250 คน จัดสรรให้ขั้นต่ำโรงเรียนละ 100,000 บาท

2. วัตถุประสงค์ในการประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

2.1 เพื่อพัฒนาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

2.2 เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม มีความเชื่อมั่นว่าโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนที่จบการศึกษามี คุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม

2.3 เพื่อส่งเสริมให้ชุมชน และองค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

3. เป้าหมายในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

3.1 ในปีการศึกษา 2543 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดำเนินการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานครอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบ ทบทวน และ ปรับปรุงคุณภาพภายในด้วยระบบการประเมินตนเอง และจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของโรงเรียน

3.2 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้รับการตรวจสอบ ทบทวน สนับสนุน ปรับปรุงคุณภาพภายใน โดยสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต และ กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนสามารถจัดทำรายงานประจำปี

3.3 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 - 2548 โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีความพร้อมในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก และผลการประเมินได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

ตารางที่ 2 การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

กระบวนการ หน่วยงาน	1.การควบคุมคุณภาพ การศึกษา	2.การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา				3.การประเมินและรับรอง
		2.1	2.2	2.3	รายงาน	
สำนักงาน สำนักการศึกษา	-กำหนดมาตรฐานการศึกษา ของกรุงเทพมหานคร -จัดทำและเผยแพร่นโยบาย รูปแบบแนวทางการประกัน คุณภาพการศึกษา	-จัดทำแนวทางการ ตรวจสอบ และทบทวน	-สนับสนุนการ ตรวจสอบ ทบทวนและ ปรับปรุง	-สร้าง เครื่องมือ ประเมิน มาตรฐาน ด้านผู้เรียน	-รายงาน คุณภาพ การศึกษา ของโรงเรียน สังกัด กทม. ประจำปี	-ติดตาม เผยแพร่แนวทาง การประเมินผลจาก ภายนอก
สำนักงานเขต/ กลุ่มสำนักงานเขต	-กำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสำนักงานเขต/กลุ่ม สำนักงานเขต -จัดทำและเผยแพร่แผนงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ในสำนักงานเขต/กลุ่ม สำนักงานเขต	-เผยแพร่ ประสาน สร้างความ เข้าใจการ ตรวจสอบ และทบทวน	-ตรวจสอบ ทบทวน คุณภาพ การศึกษา ของโรงเรียน ในสังกัด	-ประสาน สนับสนุน การประเมินผล ผู้เรียน	-รายงาน คุณภาพ การศึกษา ของโรงเรียน ในสำนักงานเขต/ กลุ่มสำนักงาน เขตประจำปี	-ประสานงานเผยแพร่ แนวทางการประเมินผล จากภายนอก
โรงเรียน	-กำหนดมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียน -จัดทำธรรมนูญโรงเรียนและ กำหนดแผนพัฒนาการศึกษา ประจำปี -ดำเนินการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน	-ตรวจสอบ ทบทวนและ ปรับปรุง คุณภาพ การศึกษา ของโรงเรียน	-รับการ ตรวจสอบ/ ทบทวนจาก สำนักงานเขต/ กลุ่มสำนักงาน เขตและสำนักงาน- การศึกษา	-ประเมินผล ผู้เรียนด้วย เครื่องมือ มาตรฐาน ระดับ กทม./ ชาติ	-รายงานผล การพัฒนา คุณภาพ การศึกษา ของโรงเรียน ประจำปี	-เตรียมการรองรับการ ประเมินผลจากภายนอก

ที่มา : สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2543 : 28

4. การดำเนินงานระดับสำนักการศึกษา ในฐานะได้รับมอบหมายจากกรุงเทพมหานคร ดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา

4.1.1 มาตรการ

4.1.1.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

4.1.1.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต สามารถดำเนินการสนับสนุนให้โรงเรียนจัดทำธรรมนูญโรงเรียน และแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี

4.1.2 แนวดำเนินการ

4.1.2.1 จัดทำมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

4.1.2.2 จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร

4.1.2.3 เผยแพร่แนวคิด วิธีการ แนวทางการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน และแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี

4.2 การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

4.2.1 มาตรการ

4.2.1.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานเขต / กลุ่มสำนักงานเขต สามารถดำเนินการสนับสนุนให้โรงเรียนตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาด้วยตนเอง และรายงานผลได้

4.2.1.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานเขต / กลุ่มสำนักงานเขต สามารถดำเนินการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดและรายงานผลได้

4.2.1.3 ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้าน ผู้เรียนให้ได้มาตรฐาน

4.2.1.4 ดำเนินการตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

4.2.2 แนวดำเนินการ

4.2.2.1 จัดทำและเผยแพร่แนวทางการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

4.2.2.2 จัดทำและเผยแพร่คู่มือ ตัวอย่างเครื่องมือการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

4.2.2.3 จัดทำแบบประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียน

4.2.2.4 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของกรุงเทพมหานคร

4.3 การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา

4.3.1 มาตรการ

4.3.1.1 ติดตามประสานงาน และเผยแพร่

4.3.2 แนวดำเนินการ

4.3.2.1 ติดตาม ประสานงานและเผยแพร่แนวทางการประเมินผลจากภายนอกหน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องซึ่งในปีแรกที่จะมีการประเมินจากองค์กรภายนอก คือ สำนักงานมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กรุงเทพมหานครได้เตรียมโรงเรียนแกนนำการประกันคุณภาพการศึกษาจำนวน 51 โรงเรียน ไว้รอรับการประเมินแล้ว

5. การดำเนินงานระดับสำนักงานเขต / กลุ่มสำนักเขต ดำเนินการดังต่อไปนี้

5.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา

5.1.1 มาตรการ

5.1.1.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต / กลุ่มสำนักงานเขต

5.1.1.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนจัดทำธรรมนูญโรงเรียน เพื่อให้เป็นแผนแม่บทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี

5.1.1.3 ส่งเสริม กำกับ ดูแล การจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

5.1.2 แนวดำเนินการ

5.1.2.1 จัดทำมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต / กลุ่มสำนักงานเขต ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ภายใต้บริบทของโรงเรียนในสังกัด

5.1.2.2 ประสาน เผยแพร่ แนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาและการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี

5.1.2.3 ดำเนินการพัฒนา การจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียน ในสังกัด

5.2 การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

5.2.1 มาตรการ

5.2.1.1 ส่งเสริม สนับสนุน การตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุง คุณภาพ การศึกษาด้วยการใช้การประเมินตนเอง และรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

5.2.1.2 ตรวจสอบ ทบทวน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัด พร้อมรายงานผลภาพรวมของโรงเรียนในสังกัด

5.2.1.3 ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนให้ได้มาตรฐาน

5.2.2 แนวทางดำเนินการ

5.2.2.1 ตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัด

5.2.2.2 ประสานงาน ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน โดยใช้ เครื่องมือมาตรฐาน

5.2.2.3 กำหนดมาตรการ กำกับ ติดตาม สนับสนุน ช่วยเหลือในการพัฒนา และรักษาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน

5.2.2.4 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมของสำนักงานเขต / กลุ่มสำนักงานเขต

5.3 ประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา

5.3.1 มาตรการ

5.3.1.1 ติดตามประสานงาน เผยแพร่แนวการประเมินผลภายนอก

5.3.2 แนวดำเนินการ

5.3.1.2 ติดตาม ประสานงาน และเผยแพร่ แนวทางการประเมินผลจาก ภายนอกกับสำนักการศึกษา และหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

6. การดำเนินงานระดับโรงเรียน ดำเนินการดังต่อไปนี้

6.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา

6.1.1 มาตรการ

6.1.1.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

6.1.1.2 จัดทำธรรมนูญโรงเรียน

6.1.1.3 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี

6.1.2 แนวทางการดำเนินงาน

6.1.2.1 สร้างความตระหนัก และให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา โดยยึดแนวความคิดการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 5 ประการ คือ

6.1.2.2 การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา

6.1.2.3 การใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการ

6.1.2.4 การมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ

6.1.2.5 การกระจายอำนาจทางการศึกษา

6.1.2.6 การแสดงความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้

6.1.2.7 จัดทำข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็นระบบ สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.1.2.8 จัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานคร และมาตรฐานการศึกษากลาง รวมทั้งสภาพความต้องการของโรงเรียนและชุมชน โดยใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนทุกด้าน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพหรือความสามารถของโรงเรียนในปัจจุบัน

6.1.2.9 จัดทำธรรมนูญโรงเรียน เพื่อใช้เป็นแบบแผนแม่บทในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยดำเนินการในรูปของคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการโรงเรียน และบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง

6.1.2.10 จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปีหรือแผนปฏิบัติใหม่ประจำปี โดยการวิเคราะห์สาระสำคัญของธรรมนูญโรงเรียน และมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน นำมากำหนดเป็นเป้าหมายในการปฏิบัติงานในแต่ละปีให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็น

6.1.2.11 จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน

6.1.2.12 ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนตามแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี หรือแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน

6.2 การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

6.2.1 มาตรการ

6.2.1.1 ตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

6.2.2.2 รับการตรวจสอบ ทบทวน จากสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต และสำนักงานการศึกษา

6.2.2.3 ประเมินผลผู้เรียนด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

6.2.2.4 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของโรงเรียน ต่อสำนักงานเขต / กลุ่มสำนักงานเขต

6.2.2 แนวดำเนินการ

ในระบบการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน จะดำเนินการโดยการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง ตามแผนและปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อนำผลการประเมินมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามที่มาตรฐานที่กำหนด โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

6.2.2.1 การเตรียมการ

6.2.2.2 กำหนดรูปแบบของการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

6.2.2.3 สร้างเครื่องมือประเมิน

6.2.2.4 ดำเนินงาน

6.2.2.5 ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยบุคคลหรือคณะกรรมการ
ที่รับผิดชอบงานนั้น ๆ

6.2.2.6 สรุปและรายงาน

6.2.2.7 ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงาน และหรือคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละคณะ
จัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน เพื่อเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียน

6.2.2.8 วิเคราะห์ผลสรุป

6.2.2.9 คณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงาน โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็น
ประธานร่วมกันวิเคราะห์รายงานสรุปฯ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา
คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

6.2.2.10 ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา

6.2.2.11 ในกรณีประสบผลสำเร็จตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โรงเรียนต้อง
เฝ้าระวังรักษาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

6.2.2.12 โรงเรียนสนับสนุนทรัพยากรที่เอื้ออำนวย ในการปรับปรุงพัฒนา
คุณภาพการศึกษา

6.2.2.13 มีการติดตามและประเมินผลการปรับปรุง/พัฒนาคุณภาพอย่าง
สม่ำเสมอและต่อเนื่อง

6.2.2.14 การรับการตรวจสอบ ทบทวน จากสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงาน
เขตและกรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานการศึกษา

เมื่อโรงเรียนได้ตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงตนเองแล้วในระดับ
สำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต สำนักการศึกษาจะทำการตรวจสอบ ทบทวน ตามระยะเวลา
อันสมควร ทางโรงเรียนควรจะได้เตรียมการรับการตรวจสอบ ทบทวน ดังนี้

6.2.2.15 เตรียมข้อมูลสารสนเทศ และผลสรุปของการตรวจสอบ ทบทวน
ปรับปรุงของโรงเรียน

6.2.2.16 นำเสนอข้อมูล สารสนเทศ และผลสรุปต่อผู้ตรวจสอบ ทบทวน

6.2.2.17 เตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลสารสนเทศเพิ่มเติม ในกรณีที่
ผู้ตรวจสอบ ทบทวนต้องการ

6.2.2.18 รับผลจากการตรวจสอบ ทบทวน ในระดับสำนักงานเขต/กลุ่ม
สำนักงานเขต และสำนักการศึกษา มาประมวลผลรวมกับการตรวจสอบทบทวนของโรงเรียนเพื่อ
ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งดำเนินการจัดทำรายงานผล
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องทุกปี

6.3 การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา

6.3.1 มาตรการ

6.3.1.1 เตรียมการรองรับการประเมินผลจากภายนอก

6.3.2 แนวทางดำเนินการ

6.3.1.2 เฝ้าระวังรักษา และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานอยู่
ตลอดเวลา

6.3.2.2 ติดตามความเคลื่อนไหว การประเมินจากภายนอกกับสำนักงาน
เขต/กลุ่มสำนักงานเขต สำนักการศึกษา และหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

7. วิธีการตรวจสอบทบทวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของ กรุงเทพมหานคร

การตรวจสอบทบทวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกรุงเทพมหานคร
แบ่งตามหน่วยงานที่ดำเนินการ ดังนี้

7.1 ระดับสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

7.1.1 กลุ่มผู้ตรวจสอบ

7.1.1.1 คณะกรรมการของสำนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

7.1.1.2 คณะกรรมการของเขต

7.1.1.3 คณะกรรมการของโรงเรียน

7.1.2 ขั้นตอนการตรวจสอบ

7.1.2.1 ตรวจสอบการเตรียมการวางแผน

7.1.2.2 การวางแผน

7.1.2.3 การทำงาน

7.1.2.4 ผลการทำงาน

7.1.2.5 การสรุปและแนวทางปรับปรุงพัฒนา

7.1.3 วิธีการตรวจสอบ

7.1.3.1 การตรวจเยี่ยม

7.1.3.2 การสัมภาษณ์

7.1.3.3 การสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

7.1.3.4 การสังเกตพฤติกรรมผลผลิต

7.1.3.5 การตรวจสอบผลงานของคณะทำงาน

7.1.3.6 ตรวจสอบผลงานเมื่อเสร็จสิ้นการทำงาน

7.1.4 ระยะเวลาในการตรวจสอบ

7.1.4.1 ตรวจสอบเป็นระยะ โดยอาจแยกส่วนการตรวจสอบเป็นรายบุคคลได้ ไม่จำเป็นต้องทำงานเป็นกลุ่มพร้อมกัน แยกกันดูเป็นระยะ เช่น ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ นิเทศติดตามเสนอแนะด้านการสอนของครู การเรียนของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน พุดคุย สัมภาษณ์ วิธีและกระบวนการบริหารสำนักงานเขต ดูจากรายงานผลการตรวจเยี่ยม หรือ ตรวจสอบ/ทบทวนของโรงเรียน

7.2 ระดับสำนักงานเขต / กลุ่มสำนักงานเขต

7.2.1 กลุ่มผู้ตรวจสอบ

7.2.1.1 บุคลากรในโรงเรียน

7.2.1.2 ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภายในเขต เช่น ผู้อำนวยการเขต, ศึกษาธิการเขต, ผู้บริหารโรงเรียน, ปกครอง

7.2.2 ขั้นตอนการตรวจสอบ

7.2.2.1 ตรวจสอบการเตรียมการวางแผน

7.2.2.2 ตรวจสอบการวางแผน

7.2.2.3 ตรวจสอบการทำงาน

7.2.2.4 ตรวจสอบการสรุป และแนวทางปรับปรุงพัฒนา

7.2.3 วิธีการตรวจสอบ

7.2.3.1 การตรวจเยี่ยม

7.2.3.2 การสัมภาษณ์

7.2.3.3 การสังเกตพฤติกรรมผู้ปฏิบัติ, ผู้บริหาร, ครู, นักเรียน

7.2.3.4 การประชุม / ปรึกษา / เสนอแนะ

7.2.3.5 การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

7.2.4 ระยะเวลาในการตรวจสอบ

7.2.4.1 เป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม

7.2.4.2 ไม่เฉพาะวัน / เวลาที่กำหนดเท่านั้น

7.3 ระดับโรงเรียน

7.3.1 กลุ่มผู้ตรวจสอบ

7.3.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

7.3.1.2 บุคลากรที่ปฏิบัติงาน

7.3.1.3 บุคคลผู้เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน, ผู้ปกครอง, ครู

7.3.1.4 บุคคลภายนอกโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน

7.3.2 ขั้นตอนการตรวจสอบ

7.3.2.1 ตรวจสอบการเตรียมการวางแผน

7.3.2.2 ตรวจสอบการวางแผน

7.3.2.3 ตรวจสอบการทำงาน

7.3.2.4 ตรวจสอบผลการทำงาน

7.3.2.5 ตรวจสอบการสรุปและแนวทางปรับปรุงพัฒนา

7.3.3 วิธีการตรวจสอบ

7.3.3.1 การประชุมรายงานผลการทำงาน

7.3.3.2 การตรวจสอบเอกสารการปฏิบัติงาน

7.3.3.3 การตรวจสอบเครื่องมือในการตรวจสอบตนเองในหลายรูปแบบ

เช่น สังเกต สัมภาษณ์ ทดสอบ

7.3.3.4 สรุปผลการตรวจสอบ ทบทวนการทำงานของตนเอง

7.3.4 ระยะเวลาในการตรวจสอบ จะทำการตรวจสอบตลอดปีการศึกษา

8. กำหนดปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร
ปีการศึกษา 2539 - 2548

ปีการศึกษา 2539

1. สำนักงานการศึกษาประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
จำนวน 429 โรงเรียน

2. รายงานย้อนกลับภาพรวมผลการประเมินโดยแจ้งผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารระดับ
เขตและผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา

ปีการศึกษา 2540

1. กำหนดมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ส่งเสริมโรงเรียน
ให้มีมาตรฐานประกันคุณภาพได้

2. การจัดทำเอกสาร ได้แก่

2.1 มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.2 คู่มือการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.3 คู่มือการนิเทศภายใน

2.4 แนวทางส่งเสริมให้โรงเรียนมีมาตรฐานประกันคุณภาพได้

3. พัฒนาศักยภาพโดยการประชุมชี้แจง แจกเอกสารส่งเสริมโรงเรียนให้มีมาตรฐาน
ประกันคุณภาพ ได้แก่ผู้บริหารทุกระดับ คือ ศึกษาธิการเขต ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาธิการ
ศึกษาธิการเขตประจำสำนักงานเขต และผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา

4. นิเทศติดตามปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยวิธีการ

4.1 โรงเรียนมีการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานของกรุงเทพมหานคร

4.2 สำนักงานเขต กรุงเทพมหานครประเมินโรงเรียนภายในเขต

ปีการศึกษา 2541

1. สำนักงานศึกษาสุ่มประเมินมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 100
โรงเรียน โดยคณะกรรมการประเมิน 10 คณะ ซึ่งประกอบด้วย ที่ปรึกษาผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ศึกษาธิการเขต ผู้บริหารโรงเรียน นักวิชาการ และศึกษาธิการ

2. ประชุมชี้แจงรายงานผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร
ปีการศึกษา 2541 พร้อมทั้งให้เอกสารรายงานผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ปี 2541 และข้อมูลย้อนกลับเป็นรายโรงเรียน

3. นิเทศติดตามปรับปรุง พัฒนาข้อมูลย้อนกลับ 100 โรงเรียน และนิเทศติดตาม
ส่งเสริมให้โรงเรียนมีมาตรฐานสู่การประกันคุณภาพได้อีก 330 โรงเรียน

4. จัดทำเอกสารประกอบการประเมินมาตรฐานโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

เป็นชุดเอกสาร 6 เล่ม ประกอบด้วย

- 4.1 มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
- 4.2 คู่มือการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
- 4.3 คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน
- 4.4 แนวทางการส่งเสริมโรงเรียนให้มีมาตรฐานประกันคุณภาพได้
- 4.5 แนวทางการปฏิบัติการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

กรุงเทพมหานคร

4.6 สารบัญเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา และการประเมินผล แจกเอกสารให้ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาธิการเขต ศึกษาพิเศษ และผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา เพื่อเตรียมการประเมินมาตรฐานโรงเรียนครบทั้ง 430 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2542

ปีการศึกษา 2542

1. กำหนดเป็นปีมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
2. สำนักการศึกษาออกประเมินมาตรฐานโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 430

โรงเรียน

2.1 ออกประเมินมาตรฐานโรงเรียนที่ยังไม่ได้รับการประเมินในปี 2541 จำนวน 330 โรงเรียน โดยคณะกรรมการประเมินจำนวน 20 คณะ ซึ่งประกอบด้วย ที่ปรึกษาผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ศึกษาธิการเขต ผู้บริหารโรงเรียน นักวิชาการ และศึกษาพิเศษ

2.2 ออกประเมินเพื่อทราบผลการพัฒนามาตรฐานโรงเรียน ของกรุงเทพมหานครที่ได้รับการประเมินในปี 2541 แล้ว 100 โรงเรียน

3. ประชุมชี้แจงรายงานผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 พร้อมทั้งให้เอกสารรายงานผลการประเมินมาตรฐาน และข้อมูลย้อนกลับเป็นรายโรงเรียนทั้ง 430 โรงเรียน

4. นิเทศติดตามปรับปรุงพัฒนาส่งเสริม ตามข้อมูลย้อนกลับโดยศึกษาพิเศษ สำนักการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาระดับเขต และสำนักการศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 - 2544

1. กำหนดแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการจัดทำเอกสาร 3 เล่มดังนี้

- 1.1 การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

1.2 มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.3 คู่มือประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ประชุมชี้แจง ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาธิการเขตและผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาในเรื่อง แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา

3. ส่งเสริมให้สำนักงานเขตและโรงเรียน ดำเนินการตามกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษา โดยจัดเป็นระบบที่สำคัญ 3 ส่วนคือ

3.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา

3.2 การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

3.3 การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา

4. สร้างโรงเรียนแกนนำประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครเพื่อเป็น รูปแบบแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษา

5. นิเทศ ติดตาม ปรับปรุงและพัฒนา โดยศึกษานิเทศก์แนะนำเป็นรายเขตและราย โรงเรียน เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยองค์กรภายนอก

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 - 2548

1. โรงเรียนมีความพร้อมรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากภายนอก

2. โรงเรียนมีการพัฒนาและเฝ้าระวังรักษาคุณภาพการศึกษา ให้ได้มาตรฐานต่อเนื่อง ตลอดไป

9. มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ.2539 จำนวน 28 มาตรฐาน 123 ตัวบ่งชี้ แบ่งเป็น 3 ด้านคือ

9.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน มี 12 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ คือ

มาตรฐานที่ 1 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 2 นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตน ตามระบอบประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 3 นักเรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 4 นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มี วิจารณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ ไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

มาตรฐานที่ 5 นักเรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ 6 นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ของไทย

มาตรฐานที่ 7 นักเรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปวัฒนธรรม

มาตรฐานที่ 8 นักเรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี

มาตรฐานที่ 9 นักเรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตนาที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานที่ 11 นักเรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา

มาตรฐานที่ 12 นักเรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์

และกีฬา

9.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ 6 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้ คือ

มาตรฐานที่ 1 มีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

มาตรฐานที่ 2 ส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 3 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของนักเรียน

มาตรฐานที่ 4 ส่งเสริมและพัฒนาครู/บุคลากร ตามความจำเป็นและเหมาะสม อย่างสม่ำเสมอ

มาตรฐานที่ 5 มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร ตามความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

9.3 มาตรฐานด้านปัจจัย 10 มาตรฐาน 36 ตัวบ่งชี้ คือ

มาตรฐานที่ 1 นักเรียนมีความพร้อม และวุฒิภาวะที่จะเรียนรู้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 2 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดี

มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ

มาตรฐานที่ 4 ครูมีวิญญานความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม

มาตรฐานที่ 5 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

มาตรฐานที่ 6 ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้เพื่อเป็นแนวทางการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 7 ครูมีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ

มาตรฐานที่ 8 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับนักเรียนและท้องถิ่นมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 9 โรงเรียนมีอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 10 ชุมชนและผู้ปกครองมีศักยภาพในการสนับสนุนการจัด และพัฒนาการศึกษา

ทั้งนี้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวนมาตรฐานมากกว่ามาตรฐานการศึกษาที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านปัจจัย มาตรฐานที่ 1 คือ นักเรียนมีความพร้อมและวุฒิภาวะที่จะเรียนรู้เหมาะสมกับวัย เพราะสถานศึกษาของกรุงเทพมหานครเลือกรับเด็กนักเรียนไม่ได้

10. มาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก สำหรับระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2543 และวันที่ 25 มกราคม 2543 มีทั้งหมด 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

10.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน มี 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ คือ

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตนตามระบบประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปวัฒนธรรมที่ดีงามของไทย

มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีเจตนาคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัย ด้านศิลปะดนตรี และกีฬา

10.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ มี 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ คือ

มาตรฐานที่ 1 สถานศึกษาที่จัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

มาตรฐานที่ 2 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 3 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 4 สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร ครู ตามความจำเป็นและเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

มาตรฐานที่ 6 สถานศึกษาจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

10.3 มาตรฐานด้านปัจจัย มี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ คือ

มาตรฐานที่ 1 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี

มาตรฐานที่ 2 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ

มาตรฐานที่ 3 ครูมีวิญญานความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม

มาตรฐานที่ 4 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 5 ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 6 ครูมีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ

มาตรฐานที่ 7 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อ
การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก
ตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 9 ชุมชนผู้ปกครองมีศักยภาพในการสนับสนุนการจัด และการพัฒนา
การศึกษา

11. มาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. มาตรฐานด้านผู้เรียน 7 มาตรฐาน 22 ตัวบ่งชี้ คือ มาตรฐานที่ 1 มาตรฐาน
ที่ 4 มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานที่ 6 มาตรฐานที่ 9 มาตรฐานที่ 10 มาตรฐานที่ 12

2. มาตรฐานด้านกระบวนการ 3 มาตรฐาน 21 ตัวบ่งชี้ คือ มาตรฐานที่ 13
มาตรฐานที่ 14 มาตรฐานที่ 18

3. มาตรฐานด้านปัจจัย 4 มาตรฐาน 10 ตัวบ่งชี้ คือ มาตรฐานที่ 20 มาตรฐาน
ที่ 22 มาตรฐานที่ 24 มาตรฐานที่ 26

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขต ป้อมปราบ ศัตรูพ่าย

1. การกิจในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา (เมษายน - กันยายน 2544)
วันที่ 15 เมษายน 2544 ทุกโรงเรียน จัดส่งรายงานประจำปี ให้สำนักงานเขตจำนวน

2 ชุด

วันที่ 30 เมษายน 2544 สำนักงานเขตส่งเอกสาร ให้สำนักการศึกษา ดังนี้

1. สรุปภาพรวมรายงานประจำปี ระดับสำนักงานเขตฯ
2. รายงานประจำปีของโรงเรียนในสังกัดเขตทุกโรงเรียน
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544

1. ทุกโรงเรียนมีความพร้อมในการรับการตรวจสอบ ทบทวน จากสำนักงานเขต และ
สำนักการศึกษา

2. สำนักงานเขตดำเนินการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนในสังกัด

2. แนวทางการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพภายในสถานศึกษา

ของเขต

2.1 กลุ่มผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วย

- 2.1.1 ผู้อำนวยการเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
- 2.1.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
- 2.1.3 ศึกษาธิการเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
- 2.1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
- 2.1.5 สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
- 2.1.6 ประธานสภาเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย หรือสมาชิกสภาเขตผู้ได้รับมอบหมาย

2.2 ขั้นตอนการตรวจสอบ

- 2.2.1 ตรวจสอบการเตรียมการวางแผน
- 2.2.2 ตรวจสอบการวางแผน
- 2.2.3 ตรวจสอบการทำงาน
- 2.2.4 ตรวจสอบผลการทำงาน
- 2.2.5 ตรวจสอบการสรุปและแนวทางการปรับปรุงพัฒนา

2.3 วิธีการตรวจสอบ

- 2.3.1 การตรวจเยี่ยม
- 2.3.2 การสัมภาษณ์
- 2.3.3 การสังเกตพฤติกรรมผู้ปฏิบัติ / ผู้บริหารโรงเรียน / ครู / นักเรียน
- 2.3.4 การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

2.4 ระยะเวลาในการตรวจสอบ

- 2.4.1 เป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม

2.5 มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ ซึ่งได้กล่าวถึงแล้วข้างต้น

3. แนวทางการจัดทำรายงานประจำปีการศึกษา 2543

3.1 แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัดเขต ประกอบด้วย

1. ผู้อำนวยการเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	ประธาน
2. ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตฯ ฝ่ายการศึกษา	รองประธาน
3. ศึกษาธิการเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	รองประธาน
4. ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเขต	กรรมการ
5. ผู้บริหารโรงเรียนแกนนำประกันคุณภาพ	กรรมการและเลขานุการ
6. ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนแกนนำประกันคุณภาพ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

3.2 หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ คือ

1. ตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ตามมาตรฐานที่กำหนด
2. จัดทำรายงานประจำปี
3. จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์เพื่อรายงานหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและ

สาธารณชน

3.3 รูปแบบการจัดทำรายงานประจำปีของสำนักงานเขต

ส่วนที่ 1 ปกหน้า ปกรอง คำนำ สารบัญ

ส่วนที่ 2 สภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนในสังกัดโดยรวม คือ

- แผนที่ตั้งโรงเรียนในสังกัด
- สภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนในสังกัด
- บุคลากร
- นักเรียน
- งบประมาณ

ส่วนที่ 3 การประกันคุณภาพภายในโดยรวม

- กระบวนการในการดำเนินงาน
- ผลการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานที่เขตกำหนด
- สรุปผลการประเมินมาตรฐานแต่ละมาตรฐาน
- การจัดทำรายงานประจำปีของแต่ละโรงเรียน

ภาคผนวก แนบท้ายรายงานประจำปีของเขต คือ

- คำสั่ง
- เอกสารประกอบการดำเนินการประกันคุณภาพของโรงเรียนแต่ละ

โรงเรียน

ตารางที่ 3 แสดงปฏิทินปฏิบัติงานระหว่างเดือนมีนาคม - ตุลาคม 2544

	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย.	ต.ค
แนวทางการจัดทำรายงานประจำปีการ									
ศึกษา 2543									
1. ตั้งคณะกรรมการฯ	-								
2. ประชุมการวางแผนปฏิบัติงาน	-								
3. ตรวจสอบ		-							
4. จัดทำรายงาน			-						
5. เอกสารประชาสัมพันธ์				-					
แนวทางการตรวจสอบทบทวน									
ปีการศึกษา 2544 ภาคเรียนที่ 1									
6. ตั้งคณะกรรมการ				-					
7. ประชุมวางแผน					-				
8. ตรวจสอบ						-			
9. ประมวลผลการตรวจสอบเพื่อพิจารณา							-		

ที่มา : สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย 2543 : 16

ตารางที่ 4 แสดงการตรวจสอบขั้นตอนการประกันคุณภาพของโรงเรียน
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

มาตรฐานด้าน.....

มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้ที่	แนวทาง ดำเนินการ	หลักฐาน/ร่องรอย	เกณฑ์ความพึงพอใจ	ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนา	สรุปการประเมิน			การขอรับประกัน	
						3	2	1	ประกัน	ไม่ประกัน

สรุปการประเมิน 3= ดี, 2 = พัฒนาเพิ่มเติม, 1 = ไร้แรงบันดาลใจ

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ที่มา : สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย 2543 : 21

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนบุคลากรและนักเรียนของโรงเรียนต่างๆ มีจำนวนดังนี้

ที่	โรงเรียน	ข้าราชการครู (สายบริหาร)	ข้าราชการครู (สายปฏิบัติการ)	จำนวน นักเรียน	หมายเหตุ
1	วัดสีตาราม	3	15	527	
2	วัดคณิกามล	2	12	327	
3	วัดดิสานุการาม	1	14	311	
4	วัดพระพิเรนทร์	1	11	192	
รวม	4	7	52	1,357	

ที่มา : สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย 2543 : 26

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้นำมากำหนดเป็นกรอบทำการวิจัย การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่สถาบันส่งเสริมการประกันคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกาฯ กำหนดภายใต้วิธีปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครซึ่งมีแนวทางที่สอดคล้องกันทั้ง 3 ขั้นตอน คือ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา
2. การตรวจสอบทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
3. การเตรียมการเพื่อรองรับการประเมิน และรับรองคุณภาพการศึกษา

ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา ควรจักได้ดำเนินการดังนี้
 - 1.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการ
 - 1.2 การเตรียมความพร้อมบุคลากร
 - 1.3 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน
 - 1.4 การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
 - 1.5 การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน (แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน)
 - 1.6 การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี)
 - 1.7 การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี
 - 1.8 การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน

2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ควรทำได้ดำเนินการ ดังนี้

- 2.1 การกำหนดแนวทางการประเมินตนเอง
- 2.2 การสร้างเครื่องมือประเมินตนเอง
- 2.3 การประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง
- 2.4 การสรุปรายงาน
- 2.5 การวิเคราะห์ผลสรุป
- 2.6 การปรับปรุงพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
- 2.7 การเตรียมการเพื่อรับการตรวจสอบ ทบทวนจากเขต กลุ่มเขต และสำนักงานการศึกษา
- 2.8 การนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข
- 2.9 การจัดทำรายงานประจำปี

3. การเตรียมการเพื่อรองรับการประเมิน และรับรองคุณภาพการศึกษาควรทำได้ดำเนินการ ดังนี้

- 3.1 เฝ้าระวังรักษา และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานอยู่เสมอ
- 3.2 ติดตามความเคลื่อนไหวการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

ในส่วนของสำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ได้เตรียมการให้กับสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เพื่อดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหลายประการ คือ

1. ได้จัดทำต้นฉบับการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ของโรงเรียนเป็นตัวอย่างแจกให้กับทุกโรงเรียน
2. จัดการประชุมสัมมนาครู เพื่อดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4 ครั้ง คือ
 - 2.1 เชิญรองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา (นายไพรัช อรรถกามานนท์) มาบรรยาย 1 ครั้ง
 - 2.2 เชิญผู้อำนวยการหน่วยศึกษานิเทศก์ (นางสาวประนอม เอี่ยมประยูร) สำนักงานการศึกษา มาบรรยาย 1 ครั้ง
 - 2.3 เชิญหัวหน้าฝ่ายวัดผลการศึกษา (นายอุดมศักดิ์ นาดี) กองวิชาการสำนักงานการศึกษา มาบรรยาย 1 ครั้ง
 - 2.4 เชิญหัวหน้าฝ่ายวัดผลการศึกษา (นายอุดมศักดิ์ นาดี) กองวิชาการสำนักงานการศึกษา มาบรรยายเรื่อง การประเมินผลการศึกษาตามสภาพจริง 1 ครั้ง
3. ได้พาข้าราชการครูไปศึกษาดูงานด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2 ครั้ง คือ

3.1 โรงเรียนวิสุทธิศ เขตดินแดง 1 ครั้ง

3.2 โรงเรียนวัดเทวราชกุญชร เขตดุสิต 1 ครั้ง

4. ได้ส่งมอบเอกสารที่สำนักงานการศึกษาส่งมาให้เกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้งหมด

5. ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้แก่ผู้บริหารและผู้บริหาร จำนวน 3 ครั้ง

6. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบ ทบทวน การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และออกตรวจเยี่ยมสถานศึกษา 2 ครั้ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัฒนพงษ์ ทักษะวิริยะพันธ์ (2538) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา ปัญหาและอุปสรรคส่วนมากขาดบุคลากรที่มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานแต่ละด้าน ขาดงบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ แนวทางแก้ไขควรให้มีการพัฒนาบุคลากรและจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้น

เทอดศักดิ์ พรหมเหล่า (2540) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น มีการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับ "ดี" ในภาพรวม และงานด้านวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน

2. โรงเรียนประถมศึกษาอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น มีปัญหาในการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนหลายประการ เช่น

- 2.1 ครูผู้สอนขาดหนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติม ในเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น
- 2.2 โรงเรียนไม่ได้จัดแหล่งทะเบียนความรู้ไว้เป็นระบบ
- 2.3 การจัดทำข้อมูลเด็กคลาดเคลื่อน นักเรียนไม่มีชื่อในสำเนาทะเบียนบ้าน
- 2.4 โรงเรียนมีบุคลากรไม่ครบเกณฑ์

2.5 บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และชัดเจนในการประเมินโครงการ/

กิจกรรม

2.6 ขาดงบประมาณและแหล่งทุนทรัพย์ ที่จะมาปรับปรุง และขยายอาคารเรียน อาคารประกอบ และบริเวณโรงเรียน

2.7 ประชาชนมีภารกิจที่จะทำมาหาเลี้ยงชีพ จึงมีส่วนน้อยที่เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น

สุนันท์ มินมณี (2540) ได้วิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามโครงการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามโครงการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนดำเนินงานตามโครงการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 9 ด้าน คือด้านภารกิจโรงเรียน ด้านปรัชญาและแนวนโยบายของโรงเรียน และด้านการเรียนการสอน ด้านงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานบุคลากร ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหารงานประสิทธิผลของโรงเรียน

2. ปัญหา ได้แก่ ขาดครูเฉพาะสาขาวิชาขาดแคลน ครูลาออกระหว่างเปิดภาคเรียน ขาดบุคลากรที่จะทำการนิเทศ ขาดสถานที่ที่จัดกิจกรรมด้านกีฬาและการแนะแนว ห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าสำหรับครูและนักเรียนไม่เพียงพอ โรงเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์จะบริการแก่ชุมชน และการเก็บเงินค่าธรรมเนียมการเรียนได้ไม่ครบถ้วน

สยาม สุ่มงาม (2541) ได้วิจัยเรื่องกระบวนการดำเนินงาน ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการประกันคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนนาร่อง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานีมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงาน ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการประกันคุณภาพในโรงเรียนนาร่อง ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนนาร่อง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี เข้าสู่ระบบประกันคุณภาพ ในขั้นตอนการควบคุมคุณภาพการศึกษา มีการปรับขยายเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนให้เหมาะสมกับท้องถิ่นด้วยการทำประชาพิจารณ์ พร้อมทั้งจัดอบรมบุคลากร เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษานำไปถ่ายทอด และนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด

2. ปัญหาที่พบ คือ การนำความรู้ไปถ่ายทอดของศึกษานิเทศก์ให้กับผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการผนวกในงานปกติ ทำให้ผู้บริหารบางคนได้รับความรู้ไม่ชัดเจน เกี่ยวกับการประกัน

คุณภาพการศึกษา และยังพบว่ากรณีพิเศษ กำกับติดตาม การถ่ายทอดยังไม่เป็นระบบ และพฤติกรรม การทำงานของบุคลากรทางการศึกษาบางคนยังไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลง

3. แนวทางการแก้ปัญหาของจังหวัด ได้ดำเนินการพิเศษด้วยการให้คำแนะนำ ด้วยวิธีการกระตุ้นเตือนการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ให้เร่งรัดดำเนินการตามนโยบายการประกันคุณภาพ และการให้ความช่วยเหลือเป็นรายการณด้านการขาดงบประมาณ

สุรสิทธิ์ อภัยพร (2542) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานด้านกระบวนการตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น พบว่า

1. โรงเรียนมีปัญหาด้านกระบวนการเรียนการสอนมากกว่าด้านการบริหาร โดยประเด็นที่มีปัญหามีดังนี้ การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกคิดปฏิบัติจริง ประเมินและปรับปรุงตนเอง การวางแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น และการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ

2. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

3. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน พบว่าโรงเรียนควรเร่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มากขึ้นดังนี้

3.1 มุ่งพัฒนาครูให้เข้าใจ และมีพฤติกรรมการสอนที่ให้นักเรียนได้มีโอกาส ฝึกคิดปฏิบัติจริง สามารถประเมินและปรับปรุงตนเองได้

3.2 กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร และความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น

3.3 สนับสนุนให้มีการจัดสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ

เพ็ญศรี ศุขศิลา (2543) ได้วิจัยเรื่อง การนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการนำผลการประเมินมาตรฐานมาใช้ปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนได้นำผลการประเมินมาใช้ทุกประเด็นโดยเฉพาะ มาตรฐานที่ไม่ผ่านการประเมินด้านปัจจัย คือ ครูมีลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู และผู้บริหารสถานศึกษา

มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านกระบวนการ คือ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร และความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ปัญหาที่พบ คือ การขาดงบประมาณ ครูมีชั่วโมงสอนมาก ครูไม่เห็นความสำคัญของการเป็นสมาชิกชมรมวิชาชีพครู ขาดการยอมรับซึ่งกันและกัน ขาดการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ขาดการวิจัยและนำผลวิจัยในชั้นเรียนมาใช้

สำนักงานการศึกษา (2543 ข) ได้รายงานผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2542 โดยดำเนินการ 2 ด้าน คือด้านปัจจัย และด้านกระบวนการ พบว่าในด้านปัจจัยครูมีลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองและองค์กรต่าง ๆ ให้การสนับสนุนร่วมมือในการจัดการศึกษาและพัฒนา

ทำเนียบ มหาพรหม (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่องการติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า

1. โรงเรียนได้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับ "ปานกลาง" เรียงลำดับ คือ ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย และด้านผลผลิต

2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับ "ปานกลาง" ทุกด้าน เรียงลำดับคือ ด้านบริหารและการจัดการ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านบุคลากร

3. เพื่อให้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาดีขึ้น ควรดำเนินการดังนี้

3.1 ให้อาจารย์ตระหนักในบทบาทหน้าที่ และปฏิบัติงานให้ดีมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

3.2 ผู้บริหารจัดกิจกรรมที่ให้บุคลากรในโรงเรียนมีความรักสามัคคีกัน รักในเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นอาจารย์ มีจิตมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กรร่วมกัน

3.3 โรงเรียนจัดอบรมสัมมนา และประชุมชี้แจงเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

3.4 โรงเรียนกำหนด และประกาศคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ให้นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ได้รับทราบและร่วมกันปฏิบัติตามอย่างจริงจัง

3.5 โรงเรียนจัดประชุมวางแผนการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

สวัสดิ์ แก้วศักดิ์ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 เพื่อเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกระพวน จังหวัดขอนแก่น พบว่า

ด้านผลผลิต

1. ผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน ด้านคุณภาพนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับสูง

2. ผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน ด้านคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับสูง

ด้านกระบวนการ

1. ผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนด้านการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ "ปานกลาง"

2. ผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนด้านการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ "สูง"

3. สภาพการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ "สูง"

4. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับ "ปานกลาง"

5. แนวทางปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่การประกันคุณภาพที่สำคัญ ได้แก่

5.1 การเตรียมบุคลากรให้มีความพร้อมในการดำเนินงาน เพื่อเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษา

5.2 มีการวิเคราะห์หน่วยงานตามสภาพความเป็นจริง

5.3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความตระหนัก และมองเห็นความสำคัญของการประเมินภายในและการประเมินภายนอก

สุวิมล วงษ์วานิช (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนากระบวนการประเมินผลภายในของสถานศึกษา มีข้อค้นพบที่น่าสนใจหลายประการ คือ

1. พบว่ามีสถานศึกษา มากกว่าครึ่งหนึ่งจาก 63 แห่ง ไม่มีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย ไม่ค่อยมีแผนการปฏิบัติงาน ไม่มีการรายงานผลปฏิบัติงานให้ผู้อื่นทราบ และไม่มีการทำงานเป็นทีม ไม่มีการประเมินผลภายในตามมาตรฐานการศึกษา

2. ด้านความพร้อมของบุคลากรในการประเมินผลภายใน พบว่า ครูอาจารย์ร้อยละ 88 ระบุว่าเรื่องมาตรฐานการศึกษา และมีเพียงร้อยละ 53 ที่ผ่านการอบรมการประเมินผลภายใน ครูอาจารย์ร้อยละ 95 ยินดีและเต็มใจที่จะทำการประเมินผลภายใน แต่มีร้อยละ 31 ที่กังวลในการทำงานนี้

3. ปัญหาในการดำเนินงานที่มีมากที่สุด คือ การที่ครูอาจารย์ถูกเร่งรัดทำการประเมิน ให้เสร็จภายในเวลา 1 ภาคเรียน รองลงมาคือ การไม่มีเวลาเพราะมีภาระงานอื่นมาก ซึ่ง 2 ปัญหานี้ มีมากกว่าครึ่งหนึ่ง ส่วนปัญหารอง ๆ ลงมา เช่น ไม่เข้าใจวิธีการประเมิน ร้อยละ 36.2

4. ความน่าเชื่อถือ จากการวิจัยพบว่า มีความน่าเชื่อถือของการประเมินสูงถึง ร้อยละ 70 - 80 และมีความเชื่อมั่นว่าจะนำผลประเมินไปใช้ในการพัฒนา ร้อยละ 75-80 และคิดว่าผู้นำไป ใช้ควรเป็นผู้บริหาร ร้อยละ 80 - 95

พิเชษฐ ศรีนารณ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับ "มาก" ทุก มาตรฐานที่สำคัญ ได้แก่

- 1.1 สนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา
- 1.2 จัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน
- 1.3 ใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบริหารโรงเรียนในด้านวัสดุครุภัณฑ์ และด้าน บุคลากรมีปัญหาอยู่ในระดับ "ปานกลาง" ยกเว้นด้านการจัดการมีปัญหาอยู่ในระดับ "น้อย" และ ด้านงบประมาณมีปัญหาอยู่ในระดับ "มาก"

3. เพื่อให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบริหารงานโรงเรียนดีขึ้น ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนมากมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนควร

- 3.1 จัดการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐานให้แก่บุคลากรในโรงเรียน
- 3.2 ให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน
- 3.3 ให้บุคลากรในระดับโรงเรียนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานโรงเรียน

อุดร คงกันกง (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า

1. โรงเรียนสามารถปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานได้อยู่ในระดับ "มาก" ทุกงาน ทั้งในงาน การจัดการศึกษา งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและ พัสดุและงานบริการทางการศึกษา

2. การปฏิบัติงานในแต่ละเกณฑ์มาตรฐาน การบริหารโรงเรียนมีปัจจัยอยู่ในระดับน้อย ทุกงานทั้งในงานการจัดการศึกษา งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและพัสดุ และงานบริการทางการศึกษา

3. ในการพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน ควรพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้บริหาร โรงเรียน การมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียน และการแสวงหาความร่วมมือและสนับสนุนจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สุคนธ์ สากลวรีย์ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. สภาพการดำเนินงาน การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนใช้วิธีการประชุมครู ก่อนลงเรื่องปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาคือ มีการวัดผลการเรียนตามสภาพจริง และที่ปรากฏ น้อยที่สุด คือ บุคลากรมิได้ทำงานเท่าที่โรงเรียนกำหนดให้เท่านั้น

2. การจัดทำธรรม นุญโรงเรียน โรงเรียนมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประวัติของโรงเรียน มากที่สุด รองลงมาคือ การให้ความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นให้การสนับสนุน ในด้านหลักสูตรการเรียนการสอนน้อยที่สุด

3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนวางแผนด้านอาคารสถานที่ และ สิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารมีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผน และปรากฏน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนของผู้ปกครอง และชุมชน ด้านปัญหาการดำเนินการพบว่า

3.1 ปัญหาด้านการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียน คือ ปัญหาเรื่องบุคลากรขาดแคลน การพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอมากที่สุด

3.2 ปัญหาการจัดทำธรรมนุญโรงเรียนคือ โรงเรียนขาดข้อมูลสภาพเศรษฐกิจ และ สังคมในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด

3.3 ปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ได้แก่ การวางแผนการบริหารการศึกษา ในโรงเรียนด้านวิชาการที่มีปัญหามากที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารจัดการส่วนหนึ่งของสถานศึกษา แต่สถานศึกษาส่วนมาก ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงาน ทั้งด้านแนวคิด ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และ

งานวัดคุณุภณท์ จึงควรที่จะทำการศึกษาวิจัยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
เพื่อนำข้อค้นพบไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้ให้พร้อมที่จะรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา
และรับรองคุณภาพการศึกษาต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากร

ประชากรประกอบด้วยข้าราชการครูกรุงเทพมหานครทั้งสายบริหารสถานศึกษา และสายปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ที่ปฏิบัติงานปีการศึกษา 2544 รวมทั้ง 4 โรงเรียน คือโรงเรียนวัดสิตาราม โรงเรียนวัดคณิกาผล โรงเรียนวัดดิสนานุการาม และโรงเรียนวัดพระพิเรนทร์ รวมจำนวนทั้งสิ้น 55 คน แยกเป็นรายโรงเรียนตามตารางงาน ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนข้าราชการครูของสถานศึกษาต่างๆ ตามสายงาน มีจำนวนดังนี้

ที่	โรงเรียน	จำนวนข้าราชการครู (คน)	สายบริหาร (คน)	สายปฏิบัติการสอน (คน)	หมายเหตุ
1	วัดสิตาราม	17	3	20	
2	วัดคณิกาผล	12	2	14	
3	วัดดิสนานุการาม	11	1	12	
4	วัดพระพิเรนทร์	8	1	9	
รวม	4	48	7	55	

ที่มา : สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย 2543 : 12

**ตารางที่ 7 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา
สูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง**

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	11	20
- หญิง	44	80
อายุ		
- ต่ำกว่า 31 ปี	18	32.73
- 31 - 40 ปี	15	27.27
- 41 - 50 ปี	10	18.18
- 51 - 60 ปี	12	21.82
วุฒิทางการศึกษาสูงสุด		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	5.45
- ปริญญาตรี	45	81.82
- ปริญญาโท	7	12.73
- ปริญญาเอก	-	-
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
- ผู้บริหารโรงเรียน	4	7.27
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	3	5.45
- หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ หัวหน้าสายชั้น	6	10.91
- ผู้ปฏิบัติการสอน	42	76.37
ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง		
- ต่ำกว่า 1 ปี	7	12.72
- 1 - 5 ปี	21	38.18
- 6 - 10 ปี	8	14.55
- 10 ปี ขึ้นไป	19	34.55

จากตารางที่ 7 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 31 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งครูปฏิบัติการสอน และมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 1-5 ปี

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตามกรอบแนวคิดและ

ให้ครอบคลุมขอบเขตของการวิจัย แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรค การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 5 แนวทางปรับปรุง แก้ไข เพื่อพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษา

4. กำหนดประเด็นเพื่อจัดการประชุมกลุ่ม (Focus Group) ตามกรอบแนวคิด และให้ครอบคลุมขอบเขตของการวิจัย โดยกำหนดประเด็นหลักๆ ไว้ 4 ประเด็น คือ

4.1 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้ง 3 กระบวนการ

4.2 ผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

4.3 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

4.4 กำหนดแนวทางปรับปรุง แก้ไข เพื่อพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษา

5. กำหนดรายการเพื่อสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้ง 3 กระบวนการ โดยมีจุดเน้นหลักๆ คือ กลไกการจัดทำ ความสมบูรณ์ ถูกต้อง ความเป็นปัจจุบัน และประสิทธิผล

6. นำเครื่องมือทั้ง 3 ประเภทคือ แบบสอบถาม ประเด็นเพื่อจัดการประชุมกลุ่ม และรายการเพื่อสังเคราะห์เอกสาร เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ

7. นำเครื่องมือทั้ง 3 ประเภท มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

8. นำเครื่องมือทั้ง 3 ประเภท ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วส่งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหาและภาษาที่ใช้
9. นำเครื่องมือทั้ง 3 ประเภท ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอก่อนคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ
10. นำเครื่องมือทั้ง 3 ประเภท ที่ผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์แล้วไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ซึ่งเป็นประชากรทั้งสิ้น 55 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้วางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) โครงการความร่วมมือระหว่างคณะครุศาสตร์กับหน่วยงานผู้ใช้ครู ระดับปริญญาโท การบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ผู้วิจัยไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือทั้ง 3 ประเภท จากประชากรทั้งหมด
2. ผู้วิจัยนำหนังสือที่ให้ความร่วมมือจากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ไปติดต่อขออนุญาตเก็บข้อมูลสถานศึกษาจากผู้อำนวยการเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย และติดต่อกับสถานศึกษาดังต่อไปนี้
 - 2.1 ให้ข้าราชการครูทุกคนในสถานศึกษา ตอบแบบสอบถามและนัดหมายวันขอรับแบบสอบถามคืน
 - 2.2 ติดต่อประสานงานกับสถานศึกษานัดหมายวันจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group) พร้อม ๆ กันทั้ง 4 โรงเรียน
 - 2.3 ติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา นัดหมายวันตรวจเยี่ยมเพื่อสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จากการประชุมกลุ่ม และจากการสังเคราะห์เอกสาร เพื่อสรุปผลการวิจัย

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำข้อมูลมา

แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลที่ได้จากการประชุมกลุ่ม ผู้วิจัยได้นำมาสรุปจัดกลุ่มนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

3. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เอกสาร ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำ

ข้อมูลมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และทำในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอเป็นรายการเอกสารแต่ละรายการว่ามีหรือไม่มี ตามระดับเกณฑ์การพิจารณา โดยมีเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพของเอกสาร 4 รายการ คือ กลไกการจัดทำถูกต้อง

ความสมบูรณ์ถูกต้องของเนื้อหา ความเป็นปัจจุบัน และการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่ง

ระดับเกณฑ์การพิจารณาออกเป็น 4 ระดับ คือ

1. ระดับต้องปรับปรุงแก้ไข มีเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพของเอกสาร 1 รายการ
2. ระดับปานกลาง มีเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพของเอกสาร 2 รายการ
3. ระดับดี มีเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพของเอกสาร 3 รายการ
4. ระดับดีมาก มีเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพของเอกสารครบทั้ง 4 รายการ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังต่อไปนี้ คือ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 4 ข้อมูลแนวทางปรับปรุง แก้ไขเพื่อพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษา

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมกลุ่ม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 4 แนวทางปรับปรุง แก้ไข เพื่อพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษา

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสาร แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 2 การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 3 แนวทางปรับปรุง แก้ไข เพื่อพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรทั้งหมดจำนวน 55 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา 55 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ที่มีการดำเนินการ 3 กระบวนการ คือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และการเตรียมการรองรับการประเมิน และรับรองคุณภาพการศึกษาดังนี้

การควบคุมคุณภาพการศึกษา ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 8 – 22

ตารางที่ 8 หลักการหรือทฤษฎีในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- ทฤษฎีวงจรคุณภาพ PDCA	46	83.63
- ทฤษฎีผสมผสานเชิงบูรณาการ	21	38.18
- ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล	7	12.73
- ทฤษฎีเชิงระบบ	4	7.27

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าใช้หลักการหรือทฤษฎีวงจรคุณภาพ PDCA มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ทฤษฎีผสมผสานเชิงบูรณาการ และทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ ทฤษฎีเชิงระบบ

ตารางที่ 9 แนวคิดที่ใช้ประกอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- การมีส่วนร่วมและร่วมคิด ร่วมทำ	41	74.54
- การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา	38	69.08
- การแสดงความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้	11	20.00
- การให้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการ	10	18.18
- การกระจายอำนาจทางการศึกษา	7	12.72

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าใช้แนวคิดการมีส่วนร่วม และ
 ร่วมคิดร่วมทำมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา และการแสดง
 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ส่วนแนวคิดที่ใช้ดำเนินการน้อยที่สุด คือ การกระจายอำนาจทาง
 การศึกษา

ตารางที่ 10 การมอบหมายหน้าที่ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเป็นคณะต่างๆ	52	94.55
- มอบหมายเป็นรายบุคคลตามภาระหน้าที่งานประจำ	24	43.63
- มอบหมายงานตามคำแนะนำของผู้ปฏิบัติงาน	10	18.18

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษามอบหมายหน้าที่
 ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
 เป็นคณะต่างๆ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การมอบหมายเป็นรายบุคคลตามภาระหน้าที่งานประจำ
 ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ การมอบหมายงานตามคำแนะนำของผู้ปฏิบัติงาน

ตารางที่ 11 วิธีการมอบหมายหน้าที่ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- จัดทำคำสั่งไว้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร	52	94.55
- การสั่งการโดยวาจาในที่ประชุม	11	20.00
- การสั่งการโดยวาจาเป็นครั้งคราว	9	16.36
- ทำตามคำแนะนำของบุคลากรตามโอกาสอันควร	9	16.36

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าใช้วิธีจัดทำคำสั่งไว้ชัดเจน
 เป็นลายลักษณ์อักษรมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การสั่งการโดยวาจาในที่ประชุม ส่วนที่ดำเนินการ
 น้อยที่สุดมี 2 วิธี คือ การสั่งการโดยวาจาเป็นครั้งคราว และการทำตามคำแนะนำของบุคลากร
 ตามโอกาสอันควร

ตารางที่ 12 วิธีเสริมสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จัดการประชุมวางแผนร่วมกัน	53	96.36
เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้	24	43.63
นำบุคลากรไปศึกษาดูงาน	24	43.63
แจกเอกสารคู่มือให้ศึกษาด้วยตนเอง	20	36.36

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาใช้วิธีจัดประชุมวางแผนร่วมกันมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ และการนำบุคลากรไปศึกษาดูงาน ส่วนวิธีที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ แจกเอกสารคู่มือให้ศึกษาด้วยตนเอง

ตารางที่ 13 ขั้นตอนในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการ	50	90.91
- จัดประชุมวางแผนร่วมกัน	33	60.00
- จัดทำข้อมูลสารสนเทศที่สมบูรณ์แล้วเป็นเอกสารรูปเล่ม	33	60.00
- จัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศ และตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง	30	54.55

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการดำเนินการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การจัดประชุมวางแผนร่วมกัน และการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่สมบูรณ์แล้วเป็นเอกสารรูปเล่ม ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ จัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศและตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง

ตารางที่ 14 การเก็บข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- ข้อมูลนักเรียน	54	98.18
- ข้อมูลประวัติโรงเรียน	51	92.72
- ข้อมูลบุคลากร	48	87.27
- ข้อมูลพื้นที่อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน และห้องพิเศษ	46	83.63
- ข้อมูลวัสดุ ครุภัณฑ์	41	74.54

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษามีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาด้านข้อมูลนักเรียนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ข้อมูลประวัติโรงเรียน และข้อมูลบุคลากร ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ ข้อมูลวัสดุ ครุภัณฑ์

ตารางที่ 15 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- กำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานคร	42	76.36
- กำหนดจากข้อมูลสารสนเทศและแผนพัฒนาการศึกษาที่กำหนดไว้ในธรรมนูญโรงเรียน	40	72.72
- กำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษากลาง	24	43.63
- กำหนดจากศักยภาพและสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา	24	43.63
- กำหนดจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งภายในและภายนอกร่วมกัน	10	18.18

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานคร มากที่สุด รองลงมาได้แก่ กำหนดจากข้อมูลสารสนเทศและแผนพัฒนาการศึกษาที่กำหนดไว้ในธรรมนูญโรงเรียน ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ การกำหนดจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งภายในและภายนอกร่วมกัน

ตารางที่ 16 วิธีปฏิบัติงานตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการปฏิบัติงาน	46	83.63
ประชุมวางแผนก่อนปฏิบัติงาน	41	74.54
มอบหมายให้บุคลากรทำเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน	32	58.18
มอบหมายงานตามความสามารถ	16	29.09

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การประชุมวางแผนก่อนการปฏิบัติงาน และการมอบหมายให้บุคลากรทำงานเป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ การมอบหมายงานตามความสามารถ

ตารางที่ 17 ขั้นตอนในการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- ร่วมประชุมวางแผนในการจัดทำ	42	76.36
- ศึกษา ทบทวน วิเคราะห์ความเป็นมา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และเตรียมข้อมูลสารสนเทศ	33	60.00
- จัดทำธรรมนูญโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร		
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา	32	58.18
- สร้างความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด	23	41.81
- ประกาศธรรมนูญโรงเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	18	32.72

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาใช้ขั้นตอนร่วมประชุมวางแผนในการจัดทำมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ศึกษา ทบทวน วิเคราะห์ความเป็นมา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และข้อมูลสารสนเทศ และจัดทำธรรมนูญโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ ประกาศธรรมนูญโรงเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

ตารางที่ 18 ผู้มีหน้าที่จัดทำธรรมนูญโรงเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- ครู - อาจารย์	39	70.90
- ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร	25	45.45
- ดำเนินการร่วมกันระหว่างบุคลากรของโรงเรียนและ กรรมการสถานศึกษา	25	45.45
- กรรมการสถานศึกษา	9	16.36
- ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ	6	10.90
- บุคลากรอื่นๆ ของสถานศึกษา	3	5.45

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษากำหนดให้ ครู - อาจารย์มีหน้าที่จัดทำธรรมนูญโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารและผู้ช่วย ผู้บริหารโรงเรียน และดำเนินการร่วมกันระหว่างบุคลากรของโรงเรียนและกรรมการสถานศึกษา ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ บุคลากรอื่นๆ ของสถานศึกษา

ตารางที่ 19 การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี)
ของสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- ร่วมประชุม วางแผนในการจัดทำ ทำเป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องกับธรรมนูญโรงเรียน	45	81.81
- สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้จัดทำ ผู้ปฏิบัติงาน และ ผู้เกี่ยวข้องทุกคน	31	56.36
- ศึกษา ทบทวน วิเคราะห์ความเป็นมา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และเตรียมข้อมูลสารสนเทศ	22	40.00

จากตารางที่ 19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาดำเนินการโดยร่วมประชุมวางแผนในการจัดทำ ทำเป็นลายลักษณ์อักษรสอดคล้องกับธรรมนูญโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้จัดทำ ผู้ปฏิบัติงาน และผู้เกี่ยวข้องทุกคน ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ ศึกษา ทบทวน วิเคราะห์ความเป็นมา สภาพปัจจุบัน ปัญหา การเตรียมข้อมูลสารสนเทศ

ตารางที่ 20 วิธีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- กำหนดจากแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี)	42	76.36
- มีการกำหนดวัน เดือน ปี ผู้รับผิดชอบ สถานที่ ผู้ประเมินผล และสรุปรายงานของผู้ปฏิบัติงาน	37	67.27
- ร่วมประชุม วางแผนในการจัดทำ ทำเป็นลายลักษณ์อักษร	27	49.09

จากตารางที่ 20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษากำหนดจากแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การกำหนดวัน เดือน ปี ผู้รับผิดชอบ สถานที่ ผู้ประเมินผล และสรุปรายงานของ ผู้ปฏิบัติงาน ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ การร่วมประชุม วางแผนในการจัดทำ ทำเป็นลายลักษณ์อักษร

ตารางที่ 21 การพัฒนาการศึกษาเพื่อเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- มีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	42	76.36
- มีการพัฒนาเป็นระยะตามที่ผู้บริหารกำหนด และมีการหยุด ชะงักเป็นบางช่วง	16	29.09
- มีการพัฒนาอย่างมากในช่วงที่จะมีการประเมิน	11	20.00
- ไม่มีการพัฒนาใดที่โดดเด่นเป็นพิเศษ นอกจากมีสัญญาณว่า ต้องรีบเร่งพัฒนา	-	-

จากตารางที่ 21 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษามีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีการพัฒนาเป็นระยะตามที่ผู้บริหารกำหนด และมีการหยุดชะงักเป็นบางช่วง ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ มีการพัฒนาอย่างมากในช่วงที่จะมีการประเมิน

รูปที่ 22 วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
มีการประชุมวางแผนจัดกิจกรรมตามแผนงาน โครงการ แยกเป็น รายมาตรฐานและตัวบ่งชี้อย่างเป็นระบบและเป็นลายลักษณ์อักษร	49	89.09
มีการสรุป วิเคราะห์ ประเมินผล การจัดกิจกรรมตามโครงการ ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง	31	56.36
มีการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐานให้อยู่ ในระดับความพึงพอใจที่กำหนด	15	27.27

จากตารางที่ 22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษามีการประชุม
วางแผนจัดกิจกรรมตามแผนงาน โครงการ แยกเป็นรายมาตรฐานและตัวบ่งชี้ อย่างเป็นระบบและ
ลายลักษณ์อักษรมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การสรุป วิเคราะห์ ประเมินผลการจัดกิจกรรม
โครงการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ การตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุง
พัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐานให้อยู่ในระดับความพึงพอใจที่กำหนด

การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 23 – 31

รูปที่ 23 การกำหนดขั้นตอนในกระบวนการประเมินตนเอง

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
มีการประชุมวางแผนร่วมกันในการปฏิบัติงาน	50	90.90
สร้างเครื่องมือประเมิน	39	70.90
กำหนดรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง	33	60.00
สรุปรายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา	32	58.18
ประเมินผลโดยคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบงานนั้นๆ	28	50.90
ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา	19	34.54
วิเคราะห์ผลสรุปโดยคณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง	18	32.72

จากตารางที่ 23 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาใช้วิธีการประชุม
แผนร่วมกันในการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การสร้างเครื่องมือประเมิน และกำหนด
แบบการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ การวิเคราะห์ผล
สรุปโดยคณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง

ตารางที่ 24 การสร้างเครื่องมือในการประเมินตนเอง

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- คณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบเป็นผู้สร้างเครื่องมือ	33	60.00
- ปรับปรุง แก้ไข และเพิ่มเติมจากสถานศึกษาอื่น แหล่งข้อมูลอื่น	31	56.36
- จัดหาจากสถานศึกษาอื่นที่ดำเนินการแล้ว	8	14.54

จากตารางที่ 24 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาสร้างเครื่องมือโดยคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบเป็นผู้สร้างเครื่องมือมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมจากสถานศึกษาอื่น แหล่งข้อมูลอื่น ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ จัดหาจากสถานศึกษาอื่นที่ดำเนินการแล้ว

ตารางที่ 25 ผู้รับผิดชอบการประเมินตนเองและสรุปรายงาน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- ผู้รับผิดชอบคือผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินตนเองและสรุปรายงาน	33	60.00
- คณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง	30	54.54
- ผู้รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายคนละคนกันกับผู้ปฏิบัติงาน	11	20.00

จากตารางที่ 25 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษามอบหมายผู้รับผิดชอบ คือผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินตนเองและสรุปรายงานมากที่สุด รองลงมาได้แก่ คณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ ผู้รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายคนละคนกันกับผู้ปฏิบัติงาน

ตารางที่ 26 ผู้รับผิดชอบวิเคราะห์ผลสรุป

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- คณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง	32	58.18
- ผู้รับผิดชอบ คือ ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้วิเคราะห์ผลสรุป	30	54.54
- ผู้รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายคนละคนกันกับผู้ปฏิบัติงาน	9	16.36

จากตารางที่ 26 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษามอบหมายให้คณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้งเป็นผู้วิเคราะห์ผลสรุปมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้รับผิดชอบคือ ปฏิบัติงานเป็นผู้วิเคราะห์ผลสรุป ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ ผู้รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย และคนกันกับผู้ปฏิบัติงาน

**ตารางที่ 27 วิธีการนำผลจากการวิเคราะห์ผลสรุปการประเมินตนเองมาพัฒนา
คุณภาพการศึกษา**

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- ตัวบ่งชี้มาตรฐานใดที่ยังไม่ถึงเกณฑ์นำมาปรับปรุงแก้ไข พัฒนาให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	46	83.63
- ตัวบ่งชี้มาตรฐานใดประสบผลสำเร็จตามเกณฑ์เฝ้าระวังรักษาและพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น	37	67.27
- สถานศึกษายังไม่ให้ความสำคัญกับผลจากการวิเคราะห์ผลสรุปการประเมินตนเอง	5	9.09

จากตารางที่ 27 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาดำเนินการโดยตัวบ่งชี้ มาตรฐานใดที่ยังไม่ถึงเกณฑ์นำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การดำเนินการโดยตัวบ่งชี้ มาตรฐานใดประสบผลสำเร็จตามเกณฑ์เฝ้าระวังรักษาและพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ สถานศึกษายังไม่ให้ความสำคัญกับผลจากการวิเคราะห์ผลสรุปการประเมินตนเอง

ตารางที่ 28 วิธีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- การเยี่ยมชั้นเรียนของผู้บริหาร หัวหน้าสายชั้น หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์	44	80.00
- การนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	32	58.18
- การแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล	25	45.45

จากตารางที่ 28 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาจัดให้มีการเยี่ยม
 ■เรียนของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายชั้น หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์มากที่สุด รองลงมาได้แก่
 ■กรณีพิเศษภายในอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ การแต่งตั้งคณะ
 ■กรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล

**ตารางที่ 29 การเตรียมการเพื่อรองรับ การตรวจสอบ ทบทวน จากเขต กลุ่มเขต และสำนัก
 การศึกษา**

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- เตรียมข้อมูลสารสนเทศ และผลสรุปของการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงของสถานศึกษา	38	69.09
- เตรียมนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ และผลสรุปของการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงของสถานศึกษา	32	58.18
- เตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลเพิ่มเติม	21	38.18
- นำผลจากการตรวจสอบ ทบทวน ไปใช้ปรับปรุงแก้ไขพัฒนา	21	38.18
- ไม่มีการเตรียมการใดๆ ให้เป็นไปตามธรรมชาติ	2	3.64

จากตารางที่ 29 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาเตรียมข้อมูล
 สารสนเทศ และผลสรุปของการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงของสถานศึกษามากที่สุด รองลงมา
 ได้แก่ เตรียมนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ และผลสรุปของการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงคุณภาพของ
 สถานศึกษา ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ ไม่มีการเตรียมการใดๆ ให้เป็นไปตามธรรมชาติ

ตารางที่ 30 การกำหนดหัวข้อในการจัดทำรายงานประจำปี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- วิเคราะห์สรุป อภิปรายผลการประเมินผลภายในสถานศึกษา และกำหนดแนวทางปรับปรุง แก้ไข พัฒนาคุณภาพการศึกษา	42	76.36
- ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา	31	56.36
- การดำเนินการประเมินผลภายในสถานศึกษา	26	47.27
- ผลการประเมินผลภายในสถานศึกษา	15	27.27

จากตารางที่ 30 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษากำหนดหัวข้อวิเคราะห์ผลสรุป อภิปรายผลการประเมินผลภายในสถานศึกษา และกำหนดแนวทางปรับปรุงแก้ไขพัฒนาคุณภาพการศึกษามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาและการพิจารณาการประเมินผลภายในสถานศึกษา ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ ผลการประเมินผล ภายในสถานศึกษา

ตารางที่ 31 ใครเป็นผู้จัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเป็นลายลักษณ์อักษร	26	47.27
- ให้อุบลากรทุกคนร่วมกันดำเนินการ	24	43.63
- มอบหมายผู้เกี่ยวข้องเป็นรายบุคคลดำเนินการ	16	29.09

จากตารางที่ 31 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเป็นลายลักษณ์อักษรมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ให้อุบลากรทุกคนร่วมกันดำเนินการ ส่วนที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ มอบหมายผู้เกี่ยวข้องเป็นรายบุคคลดำเนินการ

การเตรียมการรองรับการประเมิน และรับรองคุณภาพการศึกษา ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 32

ตารางที่ 32 วิธีการเตรียมการรองรับการประเมิน และรับรองคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- ให้อุบลากรพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	48	87.27
- มีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศ และอุปกรณ์ในการนำเสนอข้อมูล	40	72.72
- ติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวตลอดเวลา	30	54.54
- มีการผดุงคุณภาพและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	29	52.72
- จัดเตรียมบุคลากรให้ข้อมูลเพิ่มเติม	11	20.00

ตารางที่ 34 ผลการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
มีความสมบูรณ์ ถูกต้องเป็นปัจจุบัน เกิดประสิทธิภาพในการนำไปปฏิบัติ	28	50.90
ยังดำเนินการไม่เรียบร้อย อยู่ในระหว่างดำเนินการรวบรวม	19	34.54
มีความสมบูรณ์ ถูกต้องแต่ไม่เป็นปัจจุบัน นำข้อมูลบางอย่างไปใช้ประโยชน์ได้	12	21.81

จากตารางที่ 34 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการมีความสมบูรณ์ ถูกต้องเป็นปัจจุบัน เกิดประสิทธิผลในการนำไปปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ยังดำเนินการไม่เรียบร้อย อยู่ในระหว่างดำเนินการรวบรวม และน้อยที่สุด คือ มีความสมบูรณ์ ถูกต้องแต่ไม่เป็นปัจจุบัน นำข้อมูลบางอย่างไปใช้ประโยชน์ได้

ตารางที่ 35 จำนวนมาตรฐานการศึกษา และจำนวนตัวบ่งชี้ที่สถานศึกษาดำเนินการมาแล้ว

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถดำเนินการได้ครบภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่อาจจะไม่ผ่านเกณฑ์ทุกตัวบ่งชี้ของแต่ละมาตรฐาน	37	67.27
- สามารถดำเนินการได้ครบภายในระยะเวลาที่กำหนด และผ่านเกณฑ์ทุกตัวบ่งชี้ ทุกมาตรฐาน	14	25.45
- สามารถดำเนินการได้ครบภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่จะผลุดคุณภาพการศึกษามาตรฐานเดิมไว้ลำบาก	12	21.81

จากตารางที่ 35 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ครบภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่อาจจะไม่ผ่านเกณฑ์ทุกตัวบ่งชี้ของแต่ละมาตรฐานมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สามารถดำเนินการได้ครบภายในระยะเวลาที่กำหนด และผ่านเกณฑ์ทุกตัวบ่งชี้ทุกมาตรฐาน ส่วนที่น้อยที่สุด คือ สามารถดำเนินการได้ครบภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่จะผลุดคุณภาพการศึกษามาตรฐานเดิมไว้ลำบาก

ตารางที่ 38 ระดับความพึงพอใจมาตรฐานด้านกระบวนการที่สถานศึกษากำหนดไว้

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
61% - 70%	21	38.18
51% - 60%	19	34.54
71% - 80%	11	20.00
81% - 90%	3	5.45
91% - 100%	-	-

จากตารางที่ 38 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าระดับความพึงพอใจมาตรฐานด้านกระบวนการสถานศึกษา กำหนดระดับความพึงพอใจไว้ในระดับ 61% - 70% มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ระดับ 51% - 60% และระดับ 71% - 80% ส่วนน้อยที่สุดระดับ 81% - 90%

ตารางที่ 39 ระดับความพึงพอใจ มาตรฐานด้านปัจจัยที่สถานศึกษากำหนดไว้

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- 61% - 70%	21	38.18
- 71% - 80%	18	32.72
- 51% - 60%	13	23.63
- 81% - 90%	3	5.45
- 91% - 100%	-	-

จากตารางที่ 39 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าระดับความพึงพอใจมาตรฐานด้านปัจจัยสถานศึกษากำหนดระดับความพึงพอใจไว้ในระดับ 61% - 70% มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ระดับ 71% - 80% และระดับ 51% - 60% ส่วนน้อยที่สุด ระดับ 81% - 90%

ตารางที่ 40 ระดับความพึงพอใจของมาตรฐานด้านผู้เรียนจากการประเมินตนเอง

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
พอใจ	36	65.45
ไม่พึงพอใจต้องปรับปรุงแก้ไข	20	36.36
พอใจมาก	1	1.81

จากตารางที่ 40 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าระดับความพึงพอใจมาตรฐานด้านผู้เรียนจากการประเมินตนเอง สถานศึกษากำหนดระดับความพึงพอใจที่ระดับพอใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ระดับไม่พึงพอใจต้องปรับปรุงแก้ไข และส่วนน้อยที่สุดอยู่ในระดับพอใจมาก

ตารางที่ 41 ระดับความพึงพอใจของมาตรฐานด้านกระบวนการ จากการประเมินตนเอง

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- พพอใจ	43	78.18
- ไม่พึงพอใจต้องปรับปรุงแก้ไข	12	21.81
- พพอใจมาก	2	3.64

จากตารางที่ 41 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าระดับความพึงพอใจมาตรฐานด้านกระบวนการจากการประเมินตนเอง สถานศึกษากำหนดระดับความพึงพอใจที่ระดับพอใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ระดับไม่พึงพอใจต้องปรับปรุงแก้ไขและส่วนน้อยที่สุดอยู่ในระดับพอใจมาก

ตารางที่ 42 ระดับความพึงพอใจของมาตรฐานด้านปัจจัยจากการประเมินตนเอง

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- พพอใจ	44	80.00
- ไม่พึงพอใจต้องปรับปรุงแก้ไข	12	21.81
- พพอใจมาก	1	1.81

จากตารางที่ 42 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าระดับความพึงพอใจมาตรฐานด้านปัจจัยจากการประเมินตนเอง สถานศึกษากำหนดระดับความพึงพอใจที่ระดับพอใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ระดับไม่พึงพอใจต้องปรับปรุงแก้ไข และส่วนน้อยที่สุดอยู่ในระดับพอใจมาก

ตารางที่ 43 ผลการจัดทำธรรมนูญโรงเรียนในสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- เสร็จเรียบร้อย ถูกต้อง แต่ไม่สมบูรณ์มากนักนำไปปฏิบัติได้บางเรื่อง	16	60.00
- สมบูรณ์ ถูกต้อง เรียบร้อยเป็นปัจจุบัน นำไปปฏิบัติได้	9	29.09
- อยู่ระหว่างดำเนินการรวบรวมจัดทำเข้ารูปเล่ม	3	16.36

จากตารางที่ 43 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อย ถูกต้อง แต่ไม่สมบูรณ์มากนักนำไปปฏิบัติได้บางเรื่องมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สมบูรณ์ถูกต้อง เรียบร้อยเป็นปัจจุบันนำไปปฏิบัติได้ และน้อยที่สุด คือ อยู่ระหว่างดำเนินการรวบรวมจัดทำเข้ารูปเล่ม

ตารางที่ 44 ผลการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- สมบูรณ์ ถูกต้อง เรียบร้อย แต่มีปัญหบ้างในการปฏิบัติ	29	52.73
- สมบูรณ์ ถูกต้อง เรียบร้อย นำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป	16	29.09
- สมบูรณ์ ถูกต้อง เรียบร้อย นำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	7	12.73
- อยู่ในระหว่างดำเนินการจัดทำ	6	10.91

จากตารางที่ 44 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี) ได้สมบูรณ์ ถูกต้อง เรียบร้อย แต่มีปัญหบ้างในการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สมบูรณ์ ถูกต้อง เรียบร้อย นำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีการประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป และสมบูรณ์ ถูกต้อง เรียบร้อย นำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนที่น้อยที่สุด คือ อยู่ในระหว่างดำเนินการจัดทำ

ตารางที่ 45 ผลการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- สมบูรณ์ ถูกต้อง เรียบร้อย แต่มีปัญหาบ้างในการปฏิบัติ	29	52.73
- สมบูรณ์ ถูกต้อง เรียบร้อย นำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป	11	20.00
- สมบูรณ์ ถูกต้อง เรียบร้อย นำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	10	18.18
- อยู่ในระหว่างดำเนินการจัดทำ	6	10.91

จากตารางที่ 45 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีได้สมบูรณ์ ถูกต้อง เรียบร้อย แต่มีปัญหาบ้างในการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สมบูรณ์ ถูกต้อง เรียบร้อย นำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป และสมบูรณ์ ถูกต้อง เรียบร้อย นำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนที่น้อยที่สุด คือ อยู่ในระหว่างดำเนินการจัดทำ

ตารางที่ 46 ผลการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษา		
ยังมีปัญหาอีกมาก	26	47.27
- สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้เกือบทั้งหมดตามแผนพัฒนาการศึกษา	24	43.64
- สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ครบถ้วนตามแผนพัฒนาการศึกษา	8	14.55

จากตารางที่ 46 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษายังมีปัญหามากที่สุด รองลงมาได้แก่ สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้เกือบทั้งหมดตามแผนพัฒนาการศึกษา และน้อยที่สุด คือ สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ครบถ้วนตามแผนพัฒนาการศึกษา

การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 47- 62

ตารางที่ 47 ผลการประเมินตนเองในสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- มีความคลาดเคลื่อนบ้างในบางตัวบ่งชี้ และได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว	42	76.36
- ถูกต้องตามสภาพจริง	17	30.90
- ไม่มีการตรวจสอบใดๆ	-	-

จากตารางที่ 47 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาได้ประเมินตนเองแล้วมีความคลาดเคลื่อนบ้างในบางตัวบ่งชี้ และได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วมากที่สุด และรอง ลงมาได้แก่ ถูกต้องตามสภาพจริง

ตารางที่ 48 ผลการสรุปรายงานและวิเคราะห์ผลสรุปการประเมินตนเอง

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- มีความคลาดเคลื่อนบ้างในบางตัวบ่งชี้ และได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว	43	78.18
- ถูกต้องตามสภาพจริง	14	25.45
- ไม่มีการตรวจสอบใดๆ	-	-

จากตารางที่ 48 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาสรุปรายงานและวิเคราะห์ผลสรุปการประเมินตนเองแล้วมีความคลาดเคลื่อนบ้างในบางตัวบ่งชี้ และได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ถูกต้องตามสภาพจริง

ตารางที่ 49 ผลการประเมินตามแผนงาน โครงการปรับปรุงพัฒนามาตรฐานการศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- มีการปรับปรุงแก้ไขบ้างแต่ก็เป็นไปตามแผนงาน โครงการ	49	89.09
- ประสบความสำเร็จตามแผนงาน โครงการ	5	9.09
- ยังไม่มีการตรวจสอบและไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน	2	3.64

จากตารางที่ 49 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาได้ประเมินตามแผนงาน โครงการปรับปรุง พัฒนามาตรฐานการศึกษาแล้วมีการปรับปรุงแก้ไขบ้าง แต่ก็เป็นไปตามแผนงาน โครงการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ประสิทธิภาพสำเร็จตามแผนงาน โครงการ และส่วนที่น้อยที่สุด คือ ยังไม่มีการตรวจสอบและไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 50 ผลการตรวจสอบ ทบทวน จากเขต กลุ่มเขต และสำนักงานการศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- ส่วนใหญ่ถูกต้อง เรียบร้อย มีข้อปรับปรุงแก้ไขบ้าง	48	87.27
- ถูกต้อง เรียบร้อย ไม่มีข้อปรับปรุงแก้ไข	6	10.90
- มีข้อต้องปรับปรุงแก้ไขอีกมาก	3	5.45

จากตารางที่ 50 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษามีผลการตรวจสอบ ทบทวน จากเขต กลุ่มเขต และสำนักงานการศึกษาแล้วส่วนใหญ่ถูกต้องเรียบร้อยมีข้อปรับปรุงแก้ไขบ้างมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ถูกต้อง เรียบร้อย ไม่มีข้อปรับปรุงแก้ไข ส่วนน้อยที่สุด คือ มีข้อต้องปรับปรุงแก้ไขอีกมาก

ตารางที่ 51 ผลจากการนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- มีการนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขบางเรื่อง	45	81.81
- มีการนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขทั้งหมด	10	18.18
- ไม่มีการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ	2	3.63

จากตารางที่ 51 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษามีการนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขบางเรื่องมากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีการนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขทั้งหมด ส่วนน้อยที่สุด คือ ไม่มีการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 52 ผลการจัดทำรายงานประจำปี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- สมบูรณ์ ถูกต้อง เรียบร้อยเป็นปัจจุบัน	28	50.90
- อยู่ในช่วงการดำเนินการรวบรวมจัดทำ	16	29.09
- ถูกต้อง เรียบร้อยเป็นปัจจุบัน แต่ยังขาดความสมบูรณ์	14	25.45

จากตารางที่ 52 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีดำเนินการได้สมบูรณ์ ถูกต้อง เรียบร้อยเป็นปัจจุบันมากที่สุด รองลงมาได้แก่ อยู่ในช่วงการดำเนินการรวบรวมจัดทำ และส่วนน้อยที่สุด คือ ถูกต้อง เรียบร้อยเป็นปัจจุบัน แต่ยังขาดความสมบูรณ์

ตอนที่ 3 ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งมีการดำเนินการ 3 กระบวนการ คือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และการเตรียมการเพื่อรองรับการประเมินและ รับรองคุณภาพการศึกษา ดังนี้

การควบคุมคุณภาพการศึกษา ดังรายละเอียดในตารางที่ 53 – 66

ตารางที่ 53 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- ด้านบุคลากร	46	81.82
- ด้านงบประมาณ	35	63.64
- ด้านบริหารจัดการ	26	47.27

จากตารางที่ 53 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษามีปัญหาและอุปสรรคด้านบุคลากรมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านงบประมาณ ส่วนน้อยที่สุด คือ ด้านบริหารจัดการ

ตารางที่ 54 ปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนการควบคุมคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- การเตรียมความพร้อมของบุคลากร	36	65.45
- การจัดทำมาตรฐานการศึกษา	29	52.72
- การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	21	38.18
- การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี)	18	32.73
- การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ	16	29.09
- การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ธรรมนูญโรงเรียน)	16	29.09
- การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี	14	25.45

จากตารางที่ 54 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษามีปัญหาและอุปสรรคขั้นตอนการควบคุมคุณภาพการศึกษา คือ การเตรียมความพร้อมของบุคลากรมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การจัดทำมาตรฐานการศึกษาและการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนที่เป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด คือ การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี

ตารางที่ 55 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามแนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- การมีส่วนร่วม และร่วมคิด ร่วมทำ	26	47.27
- การยัดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา	25	45.45
- การแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้	23	41.82
- การกระจายอำนาจทางการศึกษา	17	30.91
- การใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการ	8	14.55

จากตารางที่ 55 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษามีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามแนวคิดด้านการมีส่วนร่วม และร่วมคิดร่วมทำมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การยัดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา และการแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ส่วนปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด คือ การใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการ

ตารางที่ 56 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของบุคลากร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- บุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงาน	25	45.45
- บุคลากรยังขาดความตระหนักไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษา	24	43.64
- บุคลากรขาดแหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนางาน	24	43.64
- สถานศึกษาไม่ได้วิเคราะห์แยกแยะความถนัดและความสามารถของบุคลากร	15	27.27
- สถานศึกษายังขาดการประสานงานและมอบหมายงานอย่างชัดเจน	15	27.27

จากตารางที่ 56 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษามีปัญหาและอุปสรรคที่บุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การที่บุคลากรขาดความตระหนักไม่เห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษา และบุคลากรขาดแหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนางาน ส่วนที่เป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด คือ สถานศึกษายังขาดการประสานงานและมอบหมายงานอย่างชัดเจน และสถานศึกษาไม่ได้วิเคราะห์ แยกแยะความถนัดและความสามารถของบุคลากร

ตารางที่ 57 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญ	29	52.73
- ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน	19	34.54
- ขาดการประสานงานและบริหารจัดการที่ดี	16	29.09
- ขาดข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ	11	20.00

จากตารางที่ 57 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษามีปัญหาและอุปสรรคการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพราะขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน และขาดการประสานงานบริหารจัดการ ที่ดีส่วนที่มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด คือ ขาดข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ

ตารางที่ 58 ข้อมูลพื้นฐานที่สถานศึกษาขาดในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- ข้อมูลวัสดุ และครุภัณฑ์	35	63.64
- ข้อมูลพื้นที่	18	32.73
- ข้อมูลนักเรียน	8	14.55
- ข้อมูลอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน และห้องพิเศษ	6	10.91
- ข้อมูลประวัติโรงเรียน	5	9.09
- ข้อมูลบุคลากร	5	9.09

จากตารางที่ 58 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่า สถานศึกษายังขาดข้อมูล วัสดุ และครุภัณฑ์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ข้อมูลพื้นที่ และข้อมูลนักเรียน ส่วนที่ยังขาดน้อยที่สุด คือ ข้อมูลประวัติโรงเรียน และข้อมูลบุคลากร

ตารางที่ 59 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำมาตรฐานการศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- เวลาในการประชุมเพื่อวางแผนปฏิบัติงานและเวลาปฏิบัติงานมีน้อย	31	56.36
- สถานศึกษาไม่มีโอกาสสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนแก่บุคลากรอย่างทั่วถึง	29	52.73
- บุคลากรไม่เห็นความสำคัญคิดว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร	13	23.64
- บุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน	5	9.09

จากตารางที่ 59 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่า สถานศึกษายังมีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาที่เวลาในการประชุมเพื่อวางแผนปฏิบัติงาน และเวลาปฏิบัติงานมีน้อยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาไม่มีโอกาสสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนแก่บุคลากรอย่างทั่วถึง และบุคลากรไม่เห็นความสำคัญคิดว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร และที่เป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด คือ บุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน

ตารางที่ 60 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- คณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งร่วมเป็นคณะทำงานไม่มีเวลา	29	52.73
- แนวทางการดำเนินงานบางเรื่องไม่ชัดเจน เช่น หลักสูตรใหม่	25	45.45
- เป้าหมายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษายังไม่ชัดเจน	17	30.91
- เป็นเรื่องใหม่ที่ทุกฝ่ายยังไม่เข้าใจต้องแก้	10	18.18
- ข้อมูลสารสนเทศมีไม่เพียงพอ ไม่เป็นปัจจุบัน	10	18.18

จากตารางที่ 60 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าสถานศึกษามีปัญหาและอุปสรรคที่คณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งร่วมเป็นคณะทำงานไม่มีเวลามากที่สุด รองลงมาได้แก่ แนวทางการดำเนินงานบางอย่างไม่ชัดเจน เช่น หลักสูตรใหม่ และเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษายังไม่ชัดเจน ส่วนที่มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด คือ เป็นเรื่องใหม่ที่ทุกฝ่ายยังไม่เข้าใจต้องแก้ และข้อมูลสารสนเทศมีไม่เพียงพอ ไม่เป็นปัจจุบัน

ตารางที่ 61 ปัญหาและอุปสรรคสำหรับการทำงานของคณะกรรมการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- ขาดความรู้ ความเข้าใจ	23	41.82
- ขาดการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่	20	36.36
- ขาดความร่วมมือจากคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้อง	19	34.55
- ขาดการประสานงานและบริหารจัดการที่ดี	14	25.45

จากตารางที่ 61 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่า สถานศึกษามีปัญหาและอุปสรรคที่คณะกรรมการขาดความรู้ ความเข้าใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ขาดการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ และขาดความร่วมมือจากคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้อง ส่วนที่เป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด คือ ขาดการประสานงานและบริหารจัดการที่ดี

ตารางที่ 62 ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผน จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี) และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- ขาดความร่วมมือจากบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง	26	47.27
- ขาดข้อมูลสารสนเทศ	26	47.27
- ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ทำงานที่ชัดเจน	9	16.36
- ไม่มีการประชุมวางแผนร่วมกัน	5	9.09

จากตารางที่ 62 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่า การวางแผนจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี) และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีสถานศึกษาประสบปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด 2 ประการ คือ ขาดความร่วมมือจากบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง และขาดข้อมูลสารสนเทศ รองลงมา ได้แก่ ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ทำงานที่ชัดเจน และที่เป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด คือ ไม่มีการประชุมวางแผนร่วมกัน

ตารางที่ 63 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ตามแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี) และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- ขาดงบประมาณสนับสนุน	29	52.73
- ขาดความเหมาะสมของเวลา	24	43.64
- ขาดการประสานงานและบริหารจัดการที่ดี	19	34.55
- ขาดการติดตามและรายงานผล	12	21.82
- ขาดการตรวจสอบและประเมินผล	11	20.00

จากตารางที่ 63 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี (แผนปฏิบัติการประจำปี) และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี สถานศึกษามีปัญหาและอุปสรรคที่ขาดงบประมาณสนับสนุนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ขาดความเหมาะสมของเวลา ส่วนที่เป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด คือ ขาดการตรวจสอบและประเมินผล

**ตารางที่ 89 เรื่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข ในการตรวจสอบ ทบทวน จากเขต กลุ่มเขต และ
สำนักงานการศึกษา**

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เมื่อมีการตรวจสอบทบทวนแล้วเสร็จต้องมีข้อมูลย้อนกลับให้ สถานศึกษา	38	69.09
- ผู้ตรวจสอบ ทบทวน ต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง	32	58.18
- ควรมีการตรวจสอบ ทบทวน อย่างจริงจัง สม่ำเสมออย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	28	50.90
- ควรแจ้งกำหนดการตรวจสอบ ทบทวน ล่วงหน้าอย่างน้อย 1 เดือน	20	36.36

จากตารางที่ 89 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่า ควรปรับปรุง แก้ไขในการ
ตรวจสอบ ทบทวน จากเขต กลุ่มเขต และสำนักงานการศึกษา คือ เมื่อมีการตรวจสอบ ทบทวน แล้วเสร็จ
ต้องมีข้อมูลย้อนกลับให้สถานศึกษามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้ตรวจสอบ ทบทวน ต้องมีความรู้
ความเข้าใจอย่างแท้จริง และควรมีการ ตรวจสอบ ทบทวน อย่างจริงจัง สม่ำเสมอ อย่างน้อย
ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ส่วนน้อยที่สุด คือ ควรแจ้งกำหนดการตรวจสอบ ทบทวน ล่วงหน้าอย่างน้อย
1 เดือน

**ตารางที่ 90 การดำเนินการเพื่อทำให้การนำข้อเสนอแนะของ ผู้ตรวจสอบ ทบทวน
ไปปรับปรุงแก้ไขได้จริง**

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- มีการตรวจสอบ ติดตาม อย่างสม่ำเสมอจากผู้รับผิดชอบ	42	76.36
- ใช้เป็นข้อมูลในการประเมินผลการปฏิบัติงานตนเองในครั้งต่อไป	36	65.45
- มีการจัดทำคำสั่งมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร	29	52.72

จากตารางที่ 90 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่า สถานศึกษาควรมีการตรวจ
สอบ ติดตาม อย่างสม่ำเสมอจากผู้รับผิดชอบเพื่อให้การนำข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบ ทบทวน
ไปปรับปรุงแก้ไขได้จริงมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ใช้เป็นข้อมูลในการประเมินผลการปฏิบัติงานตนเอง
ในครั้งต่อไป และส่วนน้อยที่สุด คือ มีการจัดทำคำสั่งมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร